

Main navigation DA

- [BORGER](#)
- [VIRKSOMHED](#)
- [POLITIK](#)
- [KOMMUNEN](#)
- [ENGLISH](#)

Velkommen til Frederiksberg Kommune

Search

Referat til mødet i Børneudvalget den 15. august 2016 kl. 20:45 i Udvalgsværelse 1

FOLD ALLE IND

[Pkt. 85 Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning](#)

[Pkt. 86 Forslag til beslutning fra rådmand Margit Ørsted, kommunalbestyrelsesmedlem Malene Barkhus og rådmand Jan E. Jørgensen om salg af overskydende pladser til børn fra andre kommuner](#)

Resume

Frederiksberg Kommune har aktuelt overkapacitet på dagtilbudsområdet. Venstre har stillet forslag om, at overskydende pladser sælges til børn fra andre kommuner, så det undgås at lukke daginstitutioner.

Beslutning

Børneudvalget indstiller

1. at ventelisterne til en børnehaveplads i Frederiksberg Kommunes dagtilbud åbnes for udenbys børn fra 3. august og tre måneder frem,
2. at Børneudvalget på baggrund af erfaringer fra disse tre måneder tager stilling til en fortsat åbning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller

1. at ventelisterne til en børnehaveplads i Frederiksberg Kommunes dagtilbud åbnes for udenbys børn fra 3. august og tre måneder frem,
2. at Børneudvalget på baggrund af erfaringer fra disse tre måneder tager stilling til en fortsat åbning.

Børneudvalget , 30. maj 2016, pkt. 69:

Udsat efter drøftelse.

Sagsfremstilling

Børneudvalget behandlede sagen i udvalgets møde den 30. maj 2016 og ønskede i den forbindelse sagen belyst med en række supplerende aspekter til brug for fornyet behandling af sagen. De rejste spørgsmål belyses nedenfor.

Børneudvalget ønskede en nærmere belysning af Dagtilbudslovens bestemmelser i forbindelse med frit valg af pladser over kommunegrænser og åbning af ventelister, herunder særligt spørgsmålet om retsstillingen for børn fra andre kommuner, hvis de opskrives på venteliste og om der gælder søskendegaranti.

Bestemmelserne om optag i dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen findes i Dagtilbudslovens §28:

§ 28. Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud, jf. dog stk. 2. Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen. Stk. 3. Alle børn har i forbindelse med flytning til en anden kommune ret til at bevare en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3.

En åbning af ventelisterne vil betyde, at borgere fra andre kommuner kan blive skrevet op på de enkelte institutioners ventelister. Jf. Dagtilbudsvejledningens afsnit 264, så er det fortsat barnets opholdskommune, der har forpligtelsen til at tilbyde pasning i henhold til pasningsgarantien. Derfor kan børn fra andre kommuner ikke optages på Frederiksberg Kommunes såkaldte garantiliste, der er en administrativ venteliste, der omfatter alle pasningstilbud (dagpleje, kommunale og selvejende institutioner), hvorfra pasningsgarantien opfyldes.

I Frederiksberg Kommunes anvisningsregler for børn, der er opskrevet på garantiliste gælder følgende:

Hvis der ikke er børn med aktuelt pasningsbehov på ventelisten til en bestemt institution, får et barn fra garantilisten den ledige plads. Her har følgende dog fortrinsret:

- børn på garantilisten, der har søskende i en institution
- børn med pasningsbeviser
- børn, som af særlige sociale eller pædagogiske årsager er anvist plads gennem kommunens visitationsudvalg
- børn, der har behov for udvidet åbningstid

Den såkaldte "søskendefordel", der betyder, at søskende forsøges optaget i samme institution så vidt det er muligt, vil således ikke gælde for børn fra andre kommuner, hvis kommunens ventelister åbnes, da dette kræver, at man er opskrevet på garantilisten.

Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt børn fra en anden kommune end Frederiksberg, der er startet i vuggestue i en integreret institution har krav på at fortsætte i børnehave præciseres det i Dagtilbudsvejledningens afsnit 321 at "Et barn, som har en plads i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, har ikke en automatisk ret til oprykning til andre dagtilbud i den anden kommune, f.eks. fra vuggestue til børnehave, medmindre der er tale om en aldersintegreret institution, hvor oprykning sker automatisk, og hvor udgangspunktet er, at alle børn oprykkes indenfor tilbuddet". Såfremt man er startet i en integreret institution betyder det således, at et barnet har ret til at forblive i institutionen helt frem til barnets skolestart, hvis forældrene ønsker dette.

Det aktuelle kapacitetsbillede på Frederiksberg

Børneudvalget ønskede endvidere en mere detaljeret redegørelse for kapacitetsbilledet på Frederiksberg. I nedenstående tabel ses det nyeste kapacitetsbillede for Frederiksberg Kommune. I tabellen ses den prognosticerede efterspørgsel ved prognose 2016, kapaciteten for 2016, og så er de faktisk indmeldte opgjort for januar til maj 2016.

Vuggestuepladser	jan-16	feb-16	mar-16	apr-16	maj-16	jun-16	jul-16	aug-16	sep-16	okt-16	nov-16	dec-16	jan-17	feb-17	mar-17	apr-17
Efterspørgsel 0-2 år	2.717	2.723	2.736	2.716	2.763	2.719	2.669	2.702	2.735	2.740	2.729	2.705	2.738	2.742	2.752	2.730
Kapacitet 0-2 år	2.781	2.772	2.772	2.772	2.719	2.719	2.719	2.687	2.713	2.713	2.713	2.713	2.713	2.713	2.713	2.713
Faktisk indmeldte 0-2 år	2.620	2.633	2.612	2.590	2.611	2.601	2.551	2.584	2.617	2.622	2.611	2.587	2.621	2.625	2.635	2.613
Prognose vs. faktisk indmeldte	-97	-90	-124	-126	-152	-118	-118	-118	-118	-118	-118	-118	-118	-118	-118	-118
Faktisk indmeldte vs. kapacitet	161	139	160	182	108	118	168	103	96	91	102	126	92	88	78	100
Børnehavepladser	jan-16	feb-16	mar-16	apr-16	maj-16	jun-16	jul-16	aug-16	sep-16	okt-16	nov-16	dec-16	jan-17	feb-17	mar-17	apr-17
Efterspørgsel 3-6 år	3.554	3.635	3.716	3.783	3.000	3.080	3.051	3.066	3.145	3.232	3.317	3.385	3.441	3.538	3.633	3.714
Kapacitet 3-6 år	3.976	3.979	3.979	3.979	3.916	3.916	3.916	3.870	3.870	3.870	3.870	3.870	3.870	3.870	3.870	3.870
Faktisk indmeldte 3-6 år	3.564	3.650	3.741	3.820	3.028	3.103	3.074	3.090	3.168	3.255	3.341	3.408	3.464	3.561	3.656	3.737
Prognose vs. faktisk indmeldte	10	15	25	37	28	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
Faktisk indmeldte vs. kapacitet	412	329	238	159	888	813	842	780	702	615	529	462	406	309	214	133
Samlet	jan-16	feb-16	mar-16	apr-16	maj-16	jun-16	jul-16	aug-16	sep-16	okt-16	nov-16	dec-16	jan-17	feb-17	mar-17	apr-17
Efterspørgsel 0-6 år	6.271	6.358	6.451	6.499	5.763	5.799	5.720	5.768	5.880	5.972	6.046	6.089	6.179	6.281	6.385	6.444
Kapacitet 0-6 år	6.757	6.751	6.751	6.751	6.635	6.635	6.635	6.557	6.583	6.583	6.583	6.583	6.583	6.583	6.583	6.583
Faktisk indmeldte 0-6 år	6.184	6.283	6.353	6.410	5.639	5.704	5.625	5.674	5.786	5.878	5.952	5.995	6.085	6.186	6.291	6.349
Prognose vs. faktisk indmeldte	-87	-75	-98	-89	-124	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94
Faktisk indmeldte vs. kapacitet	573	468	398	341	996	931	1.010	883	797	705	631	588	498	397	292	234

Som det fremgår af tabellen er der i august måned en ledig kapacitet svarende til i alt 883 pladser ud af i alt 6.557 pladser. Antallet af ledige pladser vil frem til årsskiftet falde til 588 pladser og i april 2017 forventes antallet af ledige pladser - med de nuværende kendte tal for efterspørgsel - at være 234 pladser. Styringen af kapaciteten sigter imod at kunne matche efterspørgslen set over hele året, dvs. også den del af året, hvor efterspørgslen er allerstørst (januar til april måned). Der er en korrektion i tabellen vedrørende kapacitet april 2017 i forhold til sagsfremstillingen fra den 30. maj 2016. Fremfor en maksimal fysisk kapacitet på 2.697 vuggestuepladser fremgår 2.713 vuggestuepladser i ovenstående tabel, idet der er tillagt 16 pladser vedrørende den private institution Hjemmebanen og fremfor en maksimal fysisk kapacitet på 3.846 børnehavepladser fremgår 3.870 børnehavepladser i ovenstående tabel, idet der er tillagt 24 pladser vedrørende den private institution Hjemmebanen.

Antallet af ledige pladser er højere end forventet. Det skal primært tilskrives et større fald i antallet af 0-2 årige end forventet. Således er der i august måned 2016 118 færre vuggestuebørn indmeldt i institution end forventet. Til gengæld er der i august 2016 i alt 23 flere børnehavebørn indmeldt end forventet. Hertil kommer antallet af private pladser, som øger den samlede kapacitet.

Forventningen til udviklingen i børnetallet i de kommende år viser et faldende børnetal i aldersgruppen 0-5 år frem til 2018, hvorefter børnetallet i følge prognosen igen vil stige.

Børneudvalget ønskede også at få oplyst, hvad Københavns Kommunes behov for pladser er. Forvaltningen har derfor haft kontakt til Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune. Københavns Kommune udarbejder ligesom Frederiksberg Kommune en årlig efterspørgselsprognose, baseret på samme koncept som Frederiksberg, nemlig befolkningsprognose og dækningsgraden (antallet af børn i en årgang, der søger dagtilbud). Københavns Kommune oplyser, at de i 2016 har et tilstrækkeligt antal pladser til at rumme kommunens børn, og derfor først har udækket behov ud i fremtiden.

Omkostninger ved retablering af pladser i forbindelse med reduktion af kapacitet

Børneudvalget ønskede omkostninger ved nedlæggelse og retablering af pladser uddybet. I nedenstående tabel fremgår de budgetterede udgifter på drift og anlæg til nedlæggelse af pladser i forbindelse med effektiviseringen "Tilpasning af kapacitet til demografiske behov" vedtaget med budget 2016-2019, samt de afholdte og forventet afholdte udgifter. Ikke alle udgifter er endnu ikke afholdt, hvorfor det fortsat er et overslag.

Institution	Budgetteret udgift anlæg (t.kr.)	Budgetterede udgifter drift (t.kr.)	Afholdte og forventede udgifter anlæg (t.kr.)	Forventede udgifter drift til af fratrædelse medarbejdere, mindrebelægning og husleje m.m. (t.kr.)
Flintholm	900	290	Forhandling ikke afsluttet	1.164
Eventyrhaven	1.500	230	Forhandling ikke afsluttet	928
Kloden	1.130	210	60	0
Melita	1.200	250	345	678
I alt, delsum	4.730	980	405	2.770
I alt	5.710		3.175	

Reduktionen i afholdte udgifter på anlæg til retablering set i forhold til den budgetterede udgift, er primært en følge af, at flere af de lokaler, der fraflyttes, fremover skal benyttes til at drive daginstitution. Dette gælder for Flintholm og Klodens lokaler. Melitas lokaler er retableret i et mindre omfang end der kunne være påkrævet, da ejer selv skulle foretage en ombygning og derfor indvilgede i en mindre omfangskrævende retablering.

Aktuelt er der således forventede udgifter på 3,175 mio. kr. til afviklingen af lejemål i forbindelse med effektiviseringsforslaget "Tilpasning af kapacitet til demografisk behov" idet forhandlinger med udlejer endnu ikke er afsluttet vedrørende institutionerne Flintholm og Eventyrhaven. Der var budgetteret udgifter på i alt 5,71 mio. kr. (heraf 4,73 mio. kr. på anlæg og 0,98 mio. kr. på drift). Dette skal ses i sammenhæng en effektiviseringsgevinst på 21,8 mio. kr. i perioden fra 2016 til og med 2020 (1,4 mio. kr. i 2016 og 5,1 mio. kr. i hvert af årene 2017-2020). Hvilket giver en budgetteret gevinst efter fratræk af udgifter til nedlæggelse af institutionerne på netto på 16,1 mio. kr.

Såfremt at det måtte blive aktuelt at foretage en udbygning af kapaciteten på senere tidspunkt, vil der naturligvis være et finanseringsbehov forbundet hermed. Med en daginstitution af samme størrelse som den nyligt indviede Børnehuset Frederiksvej som eksempel (182 pladser (72 vuggestuepladser og 110 børnehavpladser) og en anlægssum på 60 mio. kr.), vil der med en 30 årig afskrivningsperiode skulle afskrives 2 mio. kr. om året samt afsættes driftsmidler til faste udgifter på 1,1 mio. kr. Ved effektiviseringen "Tilpasning af kapacitet til demografisk behov" opnås en årlig effektiviseringsgevinst på 5,1 mio. kr. I den udstrækning at der i måtte skulle etableres en ny daginstitution til 60 mio. kr. vil der efter fratræk til afskrivning af bygning på 2 mio. kr. og faste udgifter på 1,1 mio. kr. om året fortsat være en årlig effektiviseringsgevinst på 2,0 mio. kr. ved at have gennemført den kapacitetsreduktion, som er foretaget i forbindelse med budget 2016.

Præcisering af takster

Det fremgår af nedenstående tabel, hvad en daginstitutionsplads koster for hhv. en borger på Frederiksberg med plads i Frederiksberg og en borger fra København med plads i København. Derudover ses det, hvad det koster for en borger fra København, der har plads i Frederiksberg.

Da det er institutionskommunens (i dette tilfælde Frederiksberg) udgiftsniveau, der ligger til grund for beregningen af forældrebetalingen for en plads over kommunegrænsen, så vil en Københavner-borger, der har plads på Frederiksberg, opleve at få en mindre forældrebetaling, end for en tilsvarende plads i København, især på børnehavepladserne, da Frederiksberg Kommunes udgiftsniveau er lavere end Københavns.

	Vuggestue u. mad	Vuggestue m. mad	Børnehave u. mad	Børnehave mad
Bor på Frederiksberg med plads på Frederiksberg	2.746	3.266	1.480	1.994
Bor i København med plads i København	2.844	3.454	1.912	2.551
Bor i København med plads på Frederiksberg	2.783	3.303	1.503	2.017

Som det fremgår af oversigten, vil der for en borger bosiddende i København med vuggestueplads på Frederiksberg være en mindre omkostning på 61 kr. pr. måned og for en børnehaveplads vil mindre udgiften være 409 kr. pr. måned uden mad og 534 kr. pr. måned med mad. Med en sådan prisforskel kan det således ikke udelukkes, at det for nogle borgere i Københavns Kommune (måske i særlig grad bosiddende tæt på kommunegrænsen til Frederiksberg) vil være attraktivt at søge institutionsplads i Frederiksberg.

Beregning af totaludgifter

Totaludgiften pr. plads består af variable udgifter, faste udgifter der må medregnes ved salg af pladser samt faste udgifter der ikke må medregnes ved salg af pladser, herunder husleje. For uddybning af de enkelte udgiftsdele henvises til økonomiafsnittet nedenfor i sagsfremstillingen fra Børneudvalgets møde den 30. maj 2016.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 18. april 2016 i sag nr. 109, at der fremover indregnes en fiktiv husleje på kommunens ejendomme i forbindelse med kapacitetstilpasninger og hjemtagning m.v. De opgjorte totaludgifter pr. plads indeholder derfor en fiktiv husleje, udregnet som den gennemsnitlige udgift til eksterne huslejer for de kommunale og selvejende daginstitutioner der er i eksterne lejemål.

Sagsfremstilling fra Børneudvalgets møde den 30. maj 2016

Forslag til beslutning fra rådmand Margit Ørsted, kommunalbestyrelsesmedlem Malene Barkhus og rådmand Jan E. Jørgensen om salg af overskydende pladser til børn fra andre kommuner blev den 22. februar 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i

Børneudvalget. Forslaget er følgende: "Da Frederiksberg Kommune har en overkapacitet på dagtilbudsområdet, foreslår Venstre, at overskydende pladser sælges til børn fra andre kommuner, så det undgås at lukke daginstitutioner".

Lovgrundlag i dagtilbudsloven og kapacitetssituationen i Frederiksberg:

Salg af overskydende pladser er reguleret i dagtilbudslovens § 28, som følger: Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud efter § 19, stk. 2-4, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud, jf. dog stk. 2.

Forældre har siden 1. januar 2004 med indførelsen af frit valg over kommunegrænser haft mulighed for at vælge dagtilbud til deres barn i anden kommune end deres egen. Den enkelte kommune har dog adgang til at lukke ventelisterne for børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager jfr. dagtilbudslovens § 28, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke for ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra andre kommuner.

Henset til den pressede kapacitetssituation har ventelisten i Frederiksberg Kommune i altovervejende grad siden lovens vedtagelse været lukket for udenbys børn. Det tidligere Børne- og Undervisningsudvalg og siden Børneudvalget har siden 2004 - hvert kvartal - truffet beslutning om lukning af ventelisten. Med Kommunalbestyrelsens vedtagelse i 2012 af delegationsplanen har forvaltningen administrativt foretaget lukningen. Lukningsperioden sker for tre måneder ad gangen, og den nuværende lukning er gældende indtil 2. august 2016.

En nærmere præcisering af principperne for lukning af ventelisterne er beskrevet i Dagtilbudsvejledningens afsnit 316:

En kommune har mulighed for at lukke for optagelse på ventelisten for børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige grunde og under væsentlige hensyn til børn med ophold i kommunen. Lukning for optagelse på ventelisten for børn fra andre kommuner kan ske i to tilfælde:

1. Når antallet af udefrakommende børn på ventelisten overstiger 1 pct. af de børn, der er bosiddende i kommunen, og som er indskrevet i et dagtilbud i kommunen.
2. Når kommunen kan påvise, at de forventede ansøgninger fra familier med bopæl i andre kommuner inden for de følgende tre måneder vil give behov for øget kapacitet (f.eks. gennem etablering af ny daginstitution eller tilbygninger), eller at ventetiden vil blive så forøget, at kommunen ikke kan efterleve reglerne for pasningsgaranti.

Da børnetallet i de forudgående år har været stigende, og kapaciteten har været under pres, har ventelisterne været lukket med henvisning til begrundelse nr. 2. Dagtilbudsområdet har igennem længere tid med stigende børnetal arbejdet intenst på at skabe balance mellem efterspørgsel og kapacitet i kommunens dagtilbud, og kapaciteten er blevet udbygget væsentligt for at kommunen kunne opfylde pasningsgarantien.

Efter en længere årrække med stigningen i tilgangen af børn der efterspurgte en dagtilbudsplads kunne der fra 2014 til 2015 konstateres et begyndende fald. Dette medførte, at der med vedtagelsen af budget 2016 blev besluttet at udfase en del af kommunens kapacitet for at skabe bedre balance mellem efterspørgsel og udbud af pladser.

Med henblik på at skabe bedre mulighed for hurtig omstilling til at kunne reagere på den konkrete efterspørgsel har det endvidere parallelt med sammenlægningsstrategien været et selvstændigt mål at sammenlægge vuggestuer og børnehaver til integrerede institutioner, der er i stand til at veksle mellem vuggestue- og børnehavepladser, alt efter, hvad der er størst efterspørgsel efter.

Med den seneste befolkningsprognose fra 2016 bekræftes den tendens, der tegnede sig med sidste års befolkningsprognose; nemlig at efterspørgslen efter dagtilbudspladser fortsat vil være faldende inden for den nærmeste årrække for så igen at stige i 2019. Dog forudser prognosen for 2016, at den forventede stigning i børnetallet i årene fra 2020 og frem er fladere end antaget i tidligere prognoser.

Nedenfor illustreres den forventede udvikling i efterspørgslen sammenholdt med kapaciteten fra 2016 og frem til 2020. Som nævnt er størstedelen af dagtilbuddene i Frederiksberg Kommune integrerede dagtilbud, hvor der er fleksibilitet mellem vuggestuepladser og børnehavepladser. Et behov for en vuggestueplads kan således dækkes af ledige pladser i børnehaven. Det bemærkes endvidere, at tabellen viser en opgørelse af efterspørgslen efter pladser i april måned, som er den måned på året, hvor der er allermest pres på kapaciteten. Tabellen viser, at der i april 2016 fortsat er overkapacitet, men den er minimeret i april 2017 pga. udfasning af institutioner.

	2016	2017	2018	2019	2020				
	Vug.	Bh.	Vug.	Bh.	Vug.	Bh.	Vug.	Bh.	Vug.
Efterspørgsel i april måned ifl. prognose 2016	2.716	3.783	2.730	3.714	2.737	3.747	2.789	3.785	2.843
Maksimal fysisk kapacitet dagtilbud april måned	2.772	3.979	2.697	3.846	2.697	3.846	2.697	3.846	2.728
Forskel set i forhold til maksimal kapacitet april måned	+56	+196	-33	+132	-40	+99	-92	+61	-115

Såfremt ventelisterne fortsat skal holdes lukkede vil dette kunne ske med henvisning til begrundelse nr. 2. og ud fra en forventning om, at en åbning af ventelisterne vil generere en så stor efterspørgsel efter pladser fra andre kommuner, som vil resultere i, at Frederiksberg vil komme til at mangle kapacitet til at opfylde pasningsgarantien for vores egne borgere, når efterspørgslen forventes at stige i igen, og derfor ville være i en situation, hvor kapaciteten

skulle yderligere udbygges. Ser man alene på kapacitetssituationen i 2016, hvor der er overskydende pladser både i vuggestue og børnehave, vil der være grundlag for at åbne ventelisterne med henvisning til dagtilbudslovens bestemmelser om frit valg over kommunegrænserne.

Såfremt ventelisterne åbnes, vil Frederiksberg Kommunes ventelisteregler gælde også for udenbys børn. Det vil betyde, at forældre vil kunne skrive børn op fra de er 4 måneder. Et barn starter typisk i institution, når det er mellem 10 og 12 måneder gammelt, og vil kunne blive i institutionen indtil barnet fylder 6 år og skal i skole. Altså kan vi regne med, at en stor andel af de børn, der indskrives i vores institutioner nu, vil vi skulle passes i ca. 5 år. Da der er størst ledig kapacitet på kommunens børnehavpladser, vil det formodentlig være børn over 3 år, der bliver indskrevet hurtigst, mens vuggestuebørnene formodentlig vil komme på vores ventelister og skulle vente en længere periode indtil der er ledig plads. Udenbys børn vil kunne opskrives til 2 konkrete institutionsønsker, hvor de ligestilles med børn fra Frederiksberg, men udenbys børn på venteliste er ikke omfattet af Frederiksberg Kommunes pligt til pasningsgaranti. Det betyder, at Frederiksberg Kommune har pligt til at tilbyde udenbys børn plads i den institution, de er opskrevet til, på det tidspunkt, hvor barnet opnår plads som nr. 1 på ventelisten, men Frederiksberg Kommune har ikke pligt til at tilbyde plads i en anden institution, såfremt det konkrete institutionsønske ikke kan opfyldes. Forældre til udenbys børn, som allerede er opskrevet én gang, kan dog godt skifte institutionsønske og lade sig opskrive til andre institutioner.

Der er i Dagtilbudsloven mulighed for, at en kommune beslutter kun at lukke ventelisterne for en bestemt aldersgruppe. Det vil således være i overensstemmelse med lovgivningen at Frederiksberg Kommune vælger at åbne ventelister for eksempel for børn over 3 år - altså børn i børnehavealderen, men ikke for de mindre børn. Sidstnævnte vil endvidere betyde, at de børn, der optages kun optage en plads i ca. 3 år i vores institutioner, og således være ude af dagtilbud, når efterspørgslen fra frederiksbergbørn senere stiger.

En åbning af ventelister vil forventeligt kunne skabe en større efterspørgsel fra børn bosiddende i nabokommunerne. Det er forvaltningens forventning, at den største efterspørgsel vil komme fra Københavns Kommune. Dels på grund af nærheden til Københavns Kommune dels fordi Frederiksberg Kommunes lave driftsudgifter vil betyde, at det for forældre bosiddende i Københavns Kommune, vil være attraktivt at søge plads på Frederiksberg, da det vil være billigere at have institutionsplads på Frederiksberg fremfor i København

Tabellen viser prisforskellen mellem Frederiksberg og København.

	Vuggestue u. mad	Vuggestue m. mad	Børnehave u. mad	Børnehave m. mad
Bor på Frederiksberg med plads på Frederiksberg	2.746	3.266	1.480	1.994
Bor i København med plads i København	2.844	3.454	1.912	2.551

Bor i København
med plads på
Frederiksberg

2.783

3.303

1.503

2.017

Det er desværre ikke muligt at udarbejde en præcis prognose for, hvor mange børn fra andre kommuner, der vil benytte sig af opskrivning i Frederiksberg Kommune, hvis det bliver muligt. Der er ikke sikre metoder til at afdække en egentlig efterspørgsel fra andre kommuner. Men hvis det besluttet, at åbne ventelisterne fra 3. august, så skal de holdes åbne i 3 måneder, og Frederiksberg vil være forpligtet til at optage de børn, der opskrives i denne periode.

Vurdering:

Det er forvaltningens vurdering, at der med den nuværende kapacitetssituation - og med henvisning til dagtilbudslovens bestemmelser om frit valg over kommunegrænser - ikke vil være belæg for i Frederiksberg Kommune at opretholde en lukning af ventelisten. Det er samtidig forvaltningens forventning, at en åbning af ventelisterne vil betyde, at der vil være en interesse fra omkringliggende kommuners forældre - ikke mindst henset til den relativt store prisforskel for en børnehavplads. Med henblik på at følge udviklingen i balance mellem kapacitet og efterspørgsel vil der kunne peges på at åbne ventelisten for børnehavbørn i tre måneder og på baggrund af de erfaringer der opnås, efterfølgende drøfte en fortsat åbning i Børneudvalget.

En åbning af ventelisten med henblik på at undgå at udfase institutioner, såfremt børnetallet fortsat måtte falde, bør sammenholdes med meromkostningen ved opretholdelse af en institutionskapacitet, som i volumen overstiger kommunens eget behov. Som det fremgår af økonomiafsnittet, er det kun en del af kommunens omkostning til drift af en institutionsplads, der vil kunne opkræves af barnets opholdskommune. Således, vil der være en årlig udækket meromkostning til drift af en vuggestueplads på godt 13.000 kr. For børnehavpladser er tallet 12.000 kr. pr. plads pr. år.

Økonomi

Ved salg af pladser til borgere i andre kommuner vil bopælskommunen betale Frederiksberg Kommune for pladsen og selv stå for at opkræve forældrebetaling hos borgeren. Når der sælges en plads til en anden kommune, er det ikke alle udgifter der må medtages jævnfør dagtilbudsloven.

Ved salg af pladser skelnes mellem:

- Variable udgifter, dvs. løn til medarbejdere, leder og køkkenmedarbejdere, vikar, rådighedsbeløb pr. barn, kurser og it m.m.
- Faste udgifter der må medregnes ved salg af pladser, dvs. rengøring, el, vand, varme, renovation og vedligehold af udendørsarealer m.m.

- Faste udgifter der ikke medregnes ved salg af pladser, dvs. husleje, ejendomsskat og -forsikring, vedligehold af bygning, befordring til skovbørnehaver og administrationsbidrag til selvejende institutioner.

Indtægten ved salg af en plads består af de variable udgifter plus faste udgifter der må medregnes ved salg af pladser, benævnes bruttodriftsudgiften (BDU). Når Frederiksberg Kommune sælger en daginstitutionsplads til en anden kommune, vil vi kunne opkræve bopælskommunen vores egen bruttodriftsudgift ekskl. moms.

I nedenstående tabel fremgår forskellen mellem totaludgiften pr. plads og indtægt ved salg af en plads for vuggestuebørn (0-2 år) og børnehavebørn (3-6 år)

Type	Totaludgift pr. plads (BDU, ejendomsudgifter, adm.bidrag og udgifter ekskl. moms) (kr.) til skovtransport) (kr.)	Indtægt ved salg af en plads (BDU)	Forskel barn pr. (kr.)
0-2 år	149.675	136.368	-13.307
3-6 år	88.100	76.224	-11.876

Der er ved salg en mindreindtægt på henholdsvis 13.307 kr. for en solgt vuggestueplads og 11.876 kr. for en solgt børnehaveplads pr. år. set i forhold til totaludgiften pr. plads. I totaludgiften pr. plads indgår en huslejeudgift pr. plads jævnfør Kommunalbestyrelsens beslutning den 18. april 2016 sag nr. 109, hvor det blev besluttet at der fremover skal indregnes en fiktiv husleje på kommunens ejendomme i forbindelse med sager om kapacitetstilpasninger og hjemtagning m.v. Huslejeudgiften pr. plads er udregnet som et gennemsnit af de daginstitutioner der har eksterne huslejer.

Det er meget svært at give et konkret bud på, hvad konsekvensen ved at åbne ventelisterne vil betyde for salget af pladser. I den udstrækning at det beslutes, at åbne ventelisterne for børnehavebørn, vil det ved 3. forventet regnskab 2016 bliver vurderet, hvor stor en eventuel stigning i salg der har været, og demografien vil blive reguleret tilsvarende.

Historik

Indstilling 30. maj 2016, pkt. 69:

Børne- og Ungeområdet indstiller at:

1. ventelisterne til en børnehaveplads i Frederiksberg Kommunes dagtilbud åbnes for udenbys børn fra 3. august og tre måneder frem
2. at Børneudvalget på baggrund af erfaringer fra disse tre måneder tager stilling til en fortsat åbning

Pkt. 87 Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Daniel Panduro og Gunvor Wibro om tilskud til Harmonien

Resume

I forbindelse med budgetaftalen for 2016 blev forligsparterne enige om, at kapaciteten i dagtilbud skulle tilpasses det demografiske behov. Kommunalbestyrelsen besluttede på baggrund heraf den 9. november 2015 at afvikle Børnehuset Harmoniens skovsted og i stedet at tildele Harmonien en skovafdeling i Svaneparken. Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne Daniel Panduro og Gunvor Wibroe om at yde et ekstraordinært tilskud til Harmoniens nye skovsted blev den 23. maj 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Børneudvalget skal med denne sag tage stilling til, om Harmoniens nye skovafdeling skal bevilliges et tilskud.

Beslutning

Et flertal i Børneudvalget (Karsten Lauritsen, Nikolaj Bøgh, Pernille Høxbro, Karsten Skawbo-Jensen og Malene Barkhus) indstiller, at forslaget oversendes til drøftelserne vedrørende budget 2017

Et mindretal i Børneudvalget (Gunvor Wibroe og Daniel Panduro) stemte for, at forslaget tiltrædes og at Børneudvalget bevilliger Harmonien et ekstraordinært tilskud på kr. 45.000 til deres nye skovsted i Svaneparken.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget bevilliger Harmonien et ekstraordinært tilskud på kr. 45.000 til deres nye skovsted i Svaneparken.

Sagsfremstilling

Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlemmer Daniel Panduro og Gunvor Wibro om tilskud til Børnehuset Harmonien blev den 23. maj 2016 oversendt fra Kommunalbestyrelsen til behandling i Børneudvalget. Forslaget er følgende:

"Frederiksberg Kommune har mange gode og varierede dagtilbud til vores børn herunder forskellige typer af institutioner, hvor man praktiserer forskellige former for pædagogikker. Det er vigtigt, at kommunen bakker op om, at vores daginstitutioner fortsat kan tilbyde kommunens børn gode og varierede daginstitutionstilbud, som bl.a. den Harmonien praktiserer på institutionens nuværende skovtilbud. Derfor foreslår Socialdemokraterne og Enhedslisten, at børneområdet bevilliger et ekstraordinært tilskud til Harmonien, så

Harmonien kan videreføre institutionens særlige pædagogik på dens nye skovsted i Svaneparken.”

Med baggrund i budgetaftale 2016 vedrørende tilpasning af kapacitet til demografisk behov, blev det af Kommunalbestyrelsen den 9. november 2015 besluttet, at den selvejende institution Børnehuset Harmonien fik tildelt Svaneparken som ny skovafdeling. Harmonien fraflyttede deres gamle skovafdeling Ørnevang 21 den 24. juni 2016 og lejemålet Ørnevang 21 blev afviklet den 30. juni 2016.

På baggrund af at Børnehuset Harmoniens skovafdeling skal placeres på Svaneparken, har institutionens bestyrelse rettet henvendelse med ønske om tilskud til etablering af institutionens kommende skovafdeling i Svaneparken.

Harmoniens bestyrelsen ansøger om tilskud for i alt 63.034 kr. (ønskerne er bilagt nærværende sag). Det er primært ønsket om etablering af et udendørs værksted kombineret med plads til spisning af bålmad, som udgør den største del af ansøgningen. Ligeledes ansøges der om tilskud til etablering af hems og skillevæg indvendigt, urtehave, turudstyr (fx rygsække og flyverfragter), brænde og legetøj.

Skovstedet Svaneparken er beliggende i Allerød og kan rumme fem skovafdelinger med hver 50 børnehavebørn i den nyistandsatte ejendom fra 2012. Foruden institutionernes egne afdelinger, er der fællesrum, som institutionerne deles om. Der er et fordybelsesrum, rytmik/bevægelsesrum, børnekøkken, samt et natur/grov værksted. Svaneparken har desuden et industrikøkken, hvor køkkenpersonalet laver mad hver dag. Selve skoven ligger 50 meter fra skovstedet, hvor der er mulighed for forskellige former for motoriske udfordringer, samt mulighed for læring omkring naturen og bevægelse. På skovstedets egen grund har hver skovafdeling sin egen ”lod”, hvor der blandt andet er placeret sandkasser, balancebomme og bålhytte, som kan bruges hele året. Skovstedet Svaneparken har således gode rammer og en beliggenhed i umiddelbar nærhed til skov, som kan understøtte mange forskellige pædagogiske aktiviteter. Herunder også de aktiviteter, som Harmonien vægter.

Forvaltningen har gennemgået ansøgningen fra Harmonien og indstiller på den baggrund, at institutionen bevilliges et tilskud til værksted med spisested og brændeskur, indendørs hemse/skillevæg og urtehave/højbede. I alt foreslås det, at Harmonien tildeles 45.000 kr. Med en etablering af et udendørs værksted får Harmoniens skovafdeling mulighed for at praktisere de pædagogiske aktiviteter vedrørende kreativitet, miljøbevidsthed og genbrug, som er en del af Harmoniens værdier. Ligeledes vil de andre institutioner med skovafdeling på Svaneparken kunne få mulighed for at benytte værkstedet, når det passer ind i Harmoniens hverdag. Således vil dette værksted kunne komme alle børnene på Svaneparken til gode.

Ved at bygge skillevægge og hems får Harmoniens skovafdeling mulighed for at have flere mindre pædagogiske fordybelsesgrupper og aktivitetszoner, som understøtter netop den måde, Harmoniens pædagogiske hverdag er baseret på.

Urtehave/højbede kan også komme alle børnene på skovstedet til gode og understøtter et læringsmiljø i naturen, hvor den sundhedsfaglige, naturfaglige og pædagogfaglige viden kombineres i aktiviteter for børn.

De resterende ønsker som Harmonien har søgt tilskud til, vurderes at kunne rummes inden for institutionens eget budget. Disse ønsker har en værdi af 18.000 kr. og udgør cykelvogne, rygsække, flyverdragter, brænde samt diverse mindre indkøb af udstyr til pædagogisk aktiviteter herunder LEGO.

Ønskerne er mindre anskaffelser, som institutioner forventes løbende at kunne anskaffe og afholde inden for egen budgetramme. Derudover kan det bemærkes, at Harmonies skovafdeling, i forbindelse med flytning opnormeres fra 44 børn til 50 børn. I den forbindelse har institutionen allerede fået tildelt 12.000 kr. til mindre anskaffelser, herunder legetøj.

Endvidere henledes opmærksomheden på, at institutionerne hvert år har mulighed for at søge midler til fra den administrative pulje til "ekstraordinære anskaffelser og vedligeholdelsesarbejde". Harmonien havde således ved denne ordinære procedure mulighed for at ansøge om midler til udbygning af deres skovsted i Svaneparken.

Økonomi

Harmonien tildeles 45.000 kr. Midlerne finansieres inden for Børneudvalgets driftsramme til dagtilbud.

Bilag - Ønskeliste Svaneparken

Pkt. 88 Beslutningsforslag fra Mette Bang Larsen om indførelse af Sverigesmodellen

Resume

I sagen beskrives Sveriges-modellens arbejdsmetode og det indstilles, at der søges satspuljemidler til et rådgivningsforløb i 2017 for Familieafdelingen om modellens principper. Forløbet vil kunne afklare relevansen af modellens implementering i forhold til eksisterende arbejdsmetoder, foranstaltninger samt give et grundlag for at beregne de økonomiske konsekvenser for Frederiksberg Kommune.

Beslutning

Børneudvalget indstiller, at forslaget oversendes til drøftelserne vedrørende budget 2017.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at beslutningsforslaget tiltrædes, idet Frederiksberg Kommune fortsætter sin indsats overfor udsatte børn, unge og familier indenfor rammerne af den aktuelle politiske strategi for området,

2. at Socialstyrelsen ansøges om et rådgivningsforløb i 2017 med henblik på udarbejdelse af en udviklingsplan, som kan afklare mulige elementer af Sveriges-modellen anvendt i Frederiksberg Kommune og
3. at der afsættes 0,65 mill. kr. til projektledelse til udarbejdelse af udviklingsplan i samarbejde med Socialstyrelsen finansieret af driftsbudgettet for udsatte børn og unge.

Sagsfremstilling

I mødet den 29. februar d.å. besluttede udvalget at udsætte sagen efter en drøftelse, idet udvalget ønskede sagen suppleret med oplysninger om økonomi samt mulighederne for at søge satspuljemidler.

Indledningsvis gengives de væsentligste elementer, i den arbejdsmetode, der betegnes som Sveriges-modellen.

Sveriges-modellen er ikke en model, der umiddelbart kan kopieres på varierende lokale forhold, men er en arbejdsform i børnesagerne. Grundprincipperne er følgende:

- et meget lavt sagstal pr. socialrådgiver
- en nytænkt og fremskudt sagsbehandling
- systematisk inddragelse af familien og netværket
- en hyppigere opfølgning på sagerne samt
- et tæt tværsektorielt samarbejde (PPR, Sundhedsplejen og Familieafdelingen)

I Sveriges-modellen arbejder socialrådgiverne med 15 til 20 sager pr. socialrådgiver, hvilket også er anbefalingen fra Dansk Socialrådgiverforening, når man arbejder efter Sveriges-modellen.

Det lave sagstal skal sikre en målrettet, helhedsorienteret og langsigtet indsats overfor udsatte børn og unge.

Dette formål sikres gennem en realisering af 10 perspektiver i arbejdet med udsatte børn, unge og familier:

1. En normaliseringsperspektiv: at sikre børn og unge en tilknytning til eget hjem og nærmiljø samt udvikle og udnytte de ressourcer der er i børn og unges familie og netværk.
2. Et videns perspektiv: at de indsatser og tiltag der vælges baserer sig på den nyeste viden på baggrund af forskning på området.
3. Et økonomisk perspektiv: at få mere for mindre på en klog måde.
4. Et tværfagligt perspektiv: at arbejde ud fra en helhedsorienteret tilgang med fokus på det tværsektorielle arbejde både indenfor børn og ungeområdet og i samarbejde med eksterne samarbejdspartnere.
5. Et sundhedsfremmende perspektiv: at de indsatser og tiltag, der vælges er med til at fremme såvel børn, unge som deres familiers mulighed for at leve sundt og med livskvalitet både fysisk, psykisk og socialt.
6. Et inkluderende perspektiv: så børn og unges mulighed for at være livsduelige medborgere fremmes.
7. Et beskæftigelsesfremmende perspektiv: de indsatser og tiltag der vælges bidrager til at fremme den unges mulig for som voksen, at kunne ernære sig selv og en familie.
8. Et foranstaltnings perspektiv: der arbejdes med en indsatstrappe, lokale løsninger, tidsafgrænsede foranstaltninger udvidet inddragelse af netværket herunder netværksplejefamilier, og hvor målet er, at barnet/den unge og familien hele tiden udvikler egne kompetencer hen imod et mindre støtte behov.
9. Et opfølgings perspektiv: hvor socialrådgiveren følger op langt hyppigere i sagerne, i samarbejde med forældre, de generelle tilbud og foranstaltningerne, og der arbejdes med tidsbegrænsede indsatser eksempelvis på døgninstitution i kombination med indsatser i hjemmet under anbringelsen og socialrådgiverens rolle bliver i højere grad at koordinere og styre en proces.
10. Sagsfordelingen: foretages ud fra et pointsystem, hvor sagerne vægtes ud fra deres sværhedsgrad. Hver sagsbehandler bør ligge på 120 points. Sagerne fordeles efter nedenstående scatering:

- Undersøgelse på basis af underretning: 9 point
- Undersøgelses på basis af ansøgning: 6 point
- Anbringelse: 6 point
- Forebyggende ambulant indsats: 4 point
- Indledende vurdering: 2 point

Pointfordelingen suppleres med en tæt dialog med nærmeste leder om sagsnormeringens omfang og belastningsgrad.

En række af de ovennævnte perspektiver indgår allerede i den indsats der ydes i dag i danske kommuner og også i Frederiksberg Kommune, men der er tale om et forstærket perspektiv eksempelvis omkring opfølgningen i sagerne, hvor der lovgivningsmæssigt i dag skal følges op på en foranstaltning første gang efter 3 måneder og siden efter 6 måneder.

I Sveriges-modellen følges der i anbringelsessager op efter 2 uger og derefter hver 6. uge. Ved forebyggende foranstaltninger sker første opfølgning efter 4 uger, og derefter hver 3. måned.

Opfølgningsprincippet er således et helt bærende element i Sveriges-modellen. Samtidig er der en tæt løbende kontakt udover de egentlige opfølgninger til leverandøren af foranstaltningen, og det er også forventningen, at socialrådgiveren møder op hos leverandøren på eget initiativ og ser hvorledes foranstaltningen forløber.

Et andet perspektiv er styrkelsen af det tværsektorielle samarbejde med målgruppen. Implementeringen af Sveriges-modellen vil i et udviklingsperspektiv kræve et gennemsyn af det eksisterende samarbejde med dagtilbud, skoler, PPR og Sundhedsplejen med fokus på tydeliggørelse af ansvar i opgaveløsningen og implementering af nye samarbejdsformer.

Et tredje perspektiv i Sveriges-modellen er indsatstrappen – trappen afspejler en holdning om, at man så vidt muligt skal benytte sig af det mindst indgribende men fagligt nødvendige foranstaltning/trin for skabe en udvikling, og hvis det ikke er muligt så overveje næste trin. Grundtanken er, at sætte ind med den mindst mulige indgribende men nødvendige indsats, altså være på det laveste mulige indsatstrin, ligesom det altid skal tilstræbes at komme ned af indsatstrappen igen.

Lovgivningen beskriver allerede i dag ovennævnte princip, hvor der også ifølge dansk lovgivning skal iværksættes det mindst indgribende men samtidige tilstrækkelige tilbud allerede ved første foranstaltning.

Implementeringen af Sveriges-modellen vil give anledning til at undersøge om Frederiksbergs Kommunes indsatstrappe har de nødvendige tilbud til at kunne arbejde efter modellen.

Indsatstrappen i Sveriges-modellen arbejder med den laveste intervention som forebyggelse, derefter hjemmebaserede indsatser og ambulante tilbud, hvor barnet/den unge fortsat har ophold i hjemmet.

I forhold til anbringelser arbejdes med en forståelse af laveste intervention som slægts- eller netværksplejefamilie eller plejefamilier. Sidste trin på trappen er en

døgninstitutionsanbringelse, og det tilstræbes at en anbringelse på institutionen maximalt skal vare 6 måneder, hvorefter andre indsatser skal tage over.

Et ophold på en døgninstitution har således til formål, at bryde en uhensigtsmæssig adfærd, hvorefter det skal vurderes om barnet, den unge og familien kan profitere af et mindre indgribende tilbud.

I Sverige arbejdes der med såkaldt forstærkede plejefamilier, hvor børn med større vanskeligheder kan placeres, og hvor plejefamilien har adgang til konsulentstøtte 24 timer i døgnet.

Frederiksberg Kommunes egne erfaringer sammenholdt med de kommuner der allerede i dag arbejder med implementering af Sveriges-modellen viser, at denne del ikke umiddelbart kan kopieres blandt andet på baggrund af, at det ikke bare på Frederiksberg, - men også generelt i Danmark ikke er muligt at tilvejebringe et så betydeligt antal plejefamilier hverken lokalt eller nationalt, og ej heller arbejde med professionelle plejefamilier der vil kunne løse problemstillinger omkring de mest behandlingskrævende grupper af børn og unge.

Der sker derfor i Danmark flere anbringelser på opholdssteder og døgninstitutioner end i de svenske kommuner.

Principperne i Sveriges-modellen giver anledning til en række særlige opmærksomhedspunkter i forbindelse med den indsats der ydes i forhold til børn og unge i udsatte positioner

- Det lave sagstal betyder ikke, at man som sagsbehandler arbejder på samme måde som tidligere, blot med færre sager. Det lave sagstal i Sverigesmodellen er en forudsætning for, at der kan gennemføres meget hyppige opfølgninger i sagerne, hvor der er fokus på at styre og understøtte processen ved socialrådgiverens egen indsats i forhold til nå målene. De tættere relationer til familierne åbner for, at man som myndighedsperson også ville skulle arbejde terapeutisk / intervenserende. Det forudsætter at socialrådgiverne har den fornødne viden, redskaber og kompetencer, og mestrer at drøfte komplicerede problemstillinger i en proces.

- En forudsætning for at lykkes med Sverigesmodellen er, at samtlige sagsbehandlere har adgang til tæt og daglig ledelsesmæssig/faglig sparring med udvidet mulighed for supervision.
- Tidsafgrænsede indsatser og målbare mål betyder et stort fokus på adfærd og læring. Rådgiverne skal finde plads og tid til at arbejde med de emotionelle indre aspekter hos børnene og de unge, der forudsætter, at de nye tillærte handlemønstre kan fastholdes over tid og uden støtte.
- At der gennemføres et tæt og systematisk organiseret tværfagligt samarbejde mellem PPR, Sundhedsplejen og Familieafdelingens socialrådgivere.

Det er forvaltningens vurdering, at Frederiksberg Kommune i høj grad og på mange måder allerede lever op til intentionerne i Sveriges-modellen.

Frederiksberg Kommune har et udbygget net af forebyggende foranstaltninger i form af Familie- og Ungerådgivningen, det ambulante tilbud på Bülowvej, familievejledning i hjemmet, mor og barn-tilbuddet, åben anonym rådgivning, socialrådgivere på skolerne, og senest forstærket af mønsterbryderindsatsen med socialrådgivere i dagtilbud og opstarten af forældreklasser i 2016.

Hertil kommer indsatsen i forhold til de hjemmeboende unge og deres familier i afdeling Bøgen og Smallegade som tilsynsprojekt for de over 18-årige samt Frederiksberg Kommunes 4 døgninstitutioner til samtlige aldersgrupper - alle beliggende indenfor kommunegrænsen.

Der henvises til vedhæftede bilag der illustrerer en indsatsstrappe udformet med Familieafdelingens foranstaltningstilbud og muligheder.

Herudover er Frederiksberg Kommunes begrænsede lokale geografiske størrelse et godt grundlag for at et tæt samarbejde på tværs af dagtilbud, skoler i forhold til en forstærket og målrettet indsats overfor børn og unge i udsatte positioner. Sveriges-modellens tænkning ligger i tråd med tænkningen der ligger bag den politisk vedtagne strategi for området, der blandt andet har bidraget til, at antallet af anbringelser i Frederiksberg Kommune i perioden fra 1. januar 2011 til 1. januar 2016 er faldet fra 158 til 122 (hertil kommer antallet af uledsagede flygtningebørn, som pr. 1 januar 2016 udgør 27 børn). I tallet fra 2011 indgår der ingen uledsagede flygtningebørn.

Dertil kommer at Frederiksberg Kommune på området udsatte børn og unge ligger på en 17. plads blandt landets 98 kommuner med færreste udgifter til udsatte børn og unge, til trods for at Frederiksberg må betragtes som en storby kommune.

En mulighed for nærmere at vurdere mulighederne for udvikling af den socialfaglige indsats i retning af Sveriges-modellen ville kunne være, at søge satspuljemidler til et egentligt udviklingsforløb. Socialministeriet har udmeldt i alt 46,9 millioner kroner til 3 ansøgningspuljer. Der udmeldes en ansøgningspulje for hvert af årene 2016, 2017 og 2018. Puljen skal understøtte at flere udsatte børn og unge får en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats.

Det vil være muligt at søge om midler til et rådgivningsforløb, hvis man som kommune ønsker faglig sparring og rådgivning, der har fokus på at understøtte den strategiske og helhedsorienterede omlægning af indsatsen hen imod Sveriges-modellen i kommunen. Se afsnittet om Økonomi.

Sagsfremstilling fra Børneudvalgets møde den 29. februar 2016

"Enhedslisten foreslår, at Frederiksberg Kommune indfører "Sveriges-modellen" på det specialiserede børneområde, samt at erfaringer fra Herning og andre kommuner bliver inddraget i implementeringsprocessen og den endelige lokale udformning.

Samtidigt foreslås det, at Frederiksberg Kommune søger de afsatte satspuljemidler til dækning af de indledende investeringer og den faglige bistand fra Socialstyrelsen.

Motivation:

Sveriges-modellen (eller 'Borås-modellen') er en socialfaglig model på børneområdet, hvor den enkelte socialrådgiver får en væsentlig mindre sagsstamme end tilfældet er på Frederiksberg (og Danmark generelt) i dag. Dette giver den enkelte medarbejder tid og mulighed for at følge det enkelte barn langt tættere, både igennem en fremskudt sagsbehandling og en jævnlig opfølgning på barnet - samt en lang højere grad af inddragelse af familier og netværk til de berørte børn og unge.

Sveriges-modellen har vist, at ved at investere i tidlige forebyggende, håndholdte og tværsektorielle indsatser for udsatte børn og deres familier, er det ofte muligt at tage hånd om problemerne, inden de vokser sig store. Der kan i en lang række sager undgås meget indgribende og dyre foranstaltninger, såsom døgnanbringelser. I de sager, hvor et barn er anbragt uden for hjemmet, vil der kunne opnås mere sammenhængende og velfungerende anbringelse, ofte uden sammenbrud og uplanlagte skift.

En indførelse af "Sveriges-modellen" vil desuden, som en positiv sidegevinst, nedbringe de samlede kommunale udgifter forbundet med udsatte børn og familier, uden at forringe kvaliteten af den socialfaglig indsats."

Kommunalbestyrelsen har oversendt sagen til udvalgsbehandling.

"Den svenske model" udspringer fra den svenske kommune Borås som har omlagt indsatsen på det specialiserede område i forhold til børn og unge. Sidenhen har nogle andre svenske kommuner og nogle få danske kommuner implementeret modellen i større eller mindre grad.

"Sveriges modellen er beskrevet i rapporten: "Tæt på en svensk kommune" af KREVI - Det kommunale og regionale evalueringsinstitut - marts 2012.

Modellen bygger på 4 centrale forhold:

- • Leverandør forhold.
- • Intern organisering og styring.
- • Faglig vidensbasering og økonomisk bevidsthed.
- • Indsatstrappen.

Leverandør forhold. Borås kommune har en bred vifte af foranstaltninger at vælge imellem, når der træffes afgørelse om en indsats for udsatte børn og unge. Kommunen har en række egne leverandører, og har sammen med 32 andre kommuner et aktieselskab, som leverer specialiserede indsatser. Aktieselskabet har i kraft af de mange medlemskommuner mulighed for at tilpasse indsatserne i forhold til efterspørgslen.

Intern organisering og styring. Centralt for Borås kommunes sagsbehandling er, at der stilles konkrete mål og at der bliver fulgt hyppigt op på målene og indsatserne. Den hyppige opfølgingsfrekvens afstedkommer at hver enkelt sagsbehandler i kommunen har mellem 15 og 20 sager ad gangen. Derudover er et vigtigt element for sagsbehandlingen, at der er adgang til tæt ledelses – og kollegial sparring. Borås Kommune benytter sig af den teoretiske referenceramme BBIC (Barnets behov i centrum) som er den svenske udgave af ICS (Integrated Children's System), som Frederiksberg benytter.

Faglig vidensbaseret og økonomisk bevidsthed. I Borås kommune er rammerne for det socialfaglige arbejde tilrettelagt på baggrund af viden om forskning og dokumentation inden for området. Derudover er der i kommunen en bevidsthed om omkostningerne ved forskellige indsatser. Frederiksberg Kommune anvender ligeledes aktuelt forskning og viden i arbejdet med udsatte børn, unge og familier.

Indsatstrappen. I Borås kommune arbejdes der med en indsatstrappe, der udspringer af et normaliseringsperspektiv som beskriver at indsatsen overfor udsatte børn og unge skal bygge på den mindst indgribende indsats og inddragelse af familie og netværk.

Indsatstrappen starter med den mindst indgribende indsats, der herefter kan intensiveres til mere vidtgående foranstaltninger:

- Forebyggelse.
- Ambulante foranstaltninger i hjemmet.
- Anbringelse hos familie og netværk.
- Anbringelse i professionel plejefamilie
- Anbringelse på døgninstitution.

Borås Kommune kan som følge af den omlagte indsats på det specialiserede område for børn og unge, dokumentere et mindre forbrug på udgifter til indsatser.

Herning Kommune iværksatte i 2013 deres såkaldte Sverigesprogram. Sveriges programmet er igangsat i fire af kommunes skoledistrikter, svarende til 20% af kommunens folkeskoleelever.

Sverigesteamet, som består af myndighedsrådgivere, PPR-psykologer og sundhedsplejersker, er særligt kendetegnet ved, at hver rådgiver har langt færre sager end normalt, samt at den tværfaglige organisation er styrket.

KORA, Det nationale Institut for Kommunernes og Regioners Analyse og Forskning - har beskrevet Sverigesprogrammet i en rapport efter 2 år og samlet erfaringerne fra Herning Kommune. Rapporten peger på, at fire faktorer er centrale i den ændrede praksis, som Sverigesprojektet har medført:

1. Tidlig indgang i sagerne: Alle faggrupper vurderer, at det er centralt, at sagerne går direkte fra underretning til sagsbehandler og ikke først gennem en modtage-funktion. Den direkte visitation af sagerne betyder, at den enkelte rådgiver har sagen fra start til slut.
2. Tværfaglighed: Organiseringen med distriktsopdelt fællesskab på tværs af faggrupper har betydet bedre mulighed for faglig sparring, fælles indsats og koordination. Alle faggrupper peger på dette som en væsentlig styrke ved projektet.
3. Tilgængelighed: Rådgivere, sundhedsplejersker, psykologer og familier oplever alle, at det påvirker den socialfaglige praksis positivt, at rådgiverne (og andre faggrupper) er mere tilgængelige end tidligere, d.v.s. har færre sager.
4. Mere dialog med familier og leverandører: Den øgede kontakt mellem rådgiver og familie betyder, at rådgiveren kender familien bedre, og rådgiverne oplever, at de derigennem bliver mere kvalificerede til at træffe beslutning om, hvilken indsats familien har brug for.

Samlet peger særligt rådgiverne på, at de fire ovenstående faktorer medfører, at de bedre er i stand til at handle ud fra deres faglige vurderinger. De undgår at være nødsaget til at iværksætte akutte løsninger.

Det skal anføres, at de rapporter, der referes til, har karakter af inspirationsmateriale og ikke er dokumenterede evalueringsrapporter.

I Frederiksberg Kommune er indsatsen i forhold til udsatte børn og unge tilrettelagt ud fra et princip om at skabe sammenhæng i indsatsen og sikre kort proces fra beslutning til indsats.

Tilrettelæggelsen og strategien for arbejdet i Familieafdelingen er beskrevet i vedlagte "Præsentation af Familieafdelingens strategiske, faglige og økonomiske styring af området for børn, unge og familier med særlige behov" fra 2014.

Den overordnede vision for myndighedsarbejdet for børn, unge og familier med særlige behov er:

- Børn og unge oplever, at der bliver reageret hurtigt og konsekvent så ingen børn og unge oplever vold, overgreb eller omsorgssvigt.
- Alle børn, unge og familier med særlige behov oplever, at de modtager relevant hjælp og støtte i deres nære miljø.
- Hjælpen i tilbuddene skal ydes i sammenhæng, koordineret og så tæt på det normale som muligt.

I forhold til de fremhævede elementer fra "Sveriges-modellen" råder Frederiksberg Kommune over et omfattende antal foranstaltninger (leverandører) som løbende er blevet udbygget ved nye behov og udfra nedenstående strategi som senest i 2010 blev revideret af Børneudvalget.

Det overordnede mål med indsatsen er:

- En optimal udnyttelse af Frederiksberg Kommunes mangeårige erfaring på baggrund af sin tid som såvel primær som amtskommune.
- Målretning af såvel forebyggende- som døgntilbud.
- Gennem en faglig indsats, som bygger på tæt dialog, udvikling og opfølgning at gøre området fagligt og økonomisk styrbart.

Døgnplaceringer:

- At der anvendes lokale døgninstitutioner til akutanbringelser, undersøgelser, anbringelser og behandlingsopgaver.
- At der fortrinsvis anvendes familiepleje til yngre børn, når der er behov for en længerevarende anbringelse.
- At der i de tilfælde, hvor der med økonomisk og faglig fordel kan ske opkvalificering af eksisterende lokale døgninstitutioner med tilførsel af ekstra ressourcer, vælges lokale løsninger.
- At der ved anbringelser, hvor barnet eller den unge har behov for miljøskift eller har særlige behandlingsmæssige behov, som ikke kan imødekommes på en lokal døgninstitution, anvendes "udeanbringelser" (gruppen af børn og unge med handicap,

indgribende psykiatriske lidelser, misbrug med behov for døgnbehandling samt børn og unge med behov for et miljø skifte fx p.g.a kriminalitet).

Forebyggende foranstaltninger:

- At ikke-fagligt og økonomisk ustyrbare forebyggende foranstaltninger, afløses af egne foranstaltninger, så de faglige og økonomiske ressourcer anvendes optimalt.

Udmøntningen af indsatsen har siden sin vedtagelse i 2002 og med Børneudvalgets revision i 2010 betydet en løbende justering og udvidelse af tilbuddene:

- Etablering af et fast team af kontaktpersoner for hjemmeboende unge og deres familier ved Afdeling Bøgen, i Allégårdens Ungdomscenter i januar 2003 med en opgaveudvidelse i 2007 i forbindelse med vedtagelsen af at unge i ungdomssanktion skal tilknyttes en koordinator
- En udvidelse af pladsantallet og redefinering af målgruppen på Josephine Schneiders Hus i 2003
- Etablering af et Familievejlederteam i Familieafdelingen i 2003. Familievejledernes tilbud retter sig mod at yde støtte til forældre til børn i alderen fra 0 til 12- 14 år, der har store vanskeligheder ved at tilrettelægge deres hverdag så den tilgodeser deres børns behov for omsorg og genkendelighed. Teamet har plads til 21 familier.
- Udvidelse af pladsantallet i det ambulante Familietilbud på Bülowvej for Børn og Familier fra 12 til 14 pladser i 2004.
- Udvidelse af Frederiksberg Familie- og Ungerådgivnings tilbud til at omfatte et specialiseret psykolog tilbud rettet mod unge gruppen. Familierådgivningen ændrede herefter navn til Familie- og ungerådgivningen i 2004.
- Etablering af et hjemmevejlederteam til at støtte familier med hjemmeboende børn med autisme i 2005.
- Etablering af Christianskolen i et samarbejde med Skoleafdelingen - et særligt tilrettelagt skoletilbud for den gruppe af unge som ikke kan rummes i folkeskolen grundet deres særlige undervisningsmæssige og sociale behov. Christianskolen har i alt 20 pladser i 2006.
- En opnormering og redefinering af målgruppen på Ungdomspensionen Jens Jessens Vej i 2006
- Etablering af " Mor barn tilbud" under Sundhedsplejen med henblik på at yde støtte til skrøbelige mødre med deltagelse af bl.a. familievejledere fra Familieafdelingen
- En udvidelse af pladsantallet på Afdeling Smallegade, Allégårdens Ungdomscenter i 2006 og i 2008 og i 2011 tilknyttes 4 ekstra hybler indenfor normeringen
- Etablering af et dagbehandlingstilbud 3B i Skolen ved Nordens Plads regi i 2012 i samarbejde med Skoleafdelingen for børn i alderen fra 6 til 12 år

- Opnormering af Bülowsvej for Børn og Familiers ambulante tilbud fra 14 til 18 pladserne indenfor den økonomiske ramme
- Omlægning af indsatsen på Ungdomspensions afdelingen på Allégårdens Ungdomscenters så den modsvarer målgruppens behov for psykologbistand og mindre levemiljøer – pladsantallet reduceres fra 15 til 10 døgnpladser primo 2013
- Omlægning af indsatsen på Behandlingshjemmet Solbjerg – pladsantallet reduceres fra 16 til 14 døgn- og skolepladser primo 2013
- Omlægning af indsatsen på Allégårdens Ungdomscenters ene afdeling med henblik på modtagelse af gruppen af uledsagede unge flygtning der tildeles ophold i Frederiksberg Kommune i 2015
- Lukning af Behandlingshjemmet Solbjerg primo 2015
- Etablering af § 11 stk. 3 forebyggende familiebehandling på Bülowsvej for børn og familier og via familievejledning primo 2015

De forebyggende foranstaltninger er senest suppleret med kommunalbestyrelsens beslutning om i budget 2016 at tilbyde forældreklasser for alle førstegangsførelse samt Mønsterbryderudvalgets midlertidige bevilling af socialrådgivere i daginstitutioner.

Det er en bevidst strategi, at Børne- og Ungeområdet har opretholdt pladser på de lokale døgninstitutioner, fordi det netop giver muligheden for at arbejde med de anbragte børn og unge i nærmiljøet og i et tæt samarbejde med deres familier. På den måde kan børnene eller unge fastholde tilknytningen til deres familie, venner og skole, mens der arbejdes med problemerne både hos barnet eller den unge og i hjemmet.

Det er imidlertid vanskeligt at finde plejefamilier på Frederiksberg eller i Hovedstadsområdet til de unge, som man gør i "Sveriges-modellen" og det må også konstateres, at Borås kommune har en genanbringelsesprocent på 12 % som er væsentligt højere end Frederiksberg.

Principperne omkring netværksanbringelser er også et væsentligt element i den danske lovgivning, og netværket gennemgås derfor altid i sagerne med henblik på at undersøge om dette er en mulighed. På tilsvarende måde er der også i dansk lovgivning et princip om "mindste indgrebet" dog med den tilføjelse, at indgrebet skal være nødvendigt og tilstrækkeligt til at løse det opståede problem.

Børne- og Ungeområdet tilpasser løbende den interne organisation til ny lovgivning og ændrede behov. Senest med oprettelsen af et Modtageteam bestående af 5 socialrådgivere

som varetager opgaven med modtagelse af alle nye underretninger, som bliver vurderet og hvis der er behov for det, videre-visiteret til de sagsbehandlende grupper.

Det er Børne- og Ungeområdets vurdering, at resultatet af den konsekvente anvendelse af forbyggende indsatser og det tætte samarbejde med PPR, skoler, daginstitutioner, sundhedsplejen, er årsagen til det faldende anbringelsestal.

Anbringelsestallet er fra 1 januar 2006 faldet fra 201 anbragte til 149 pr. 1. januar 2016, hvoraf 27 er uledsagede flygtninge unge under 18 år. Udviklingen er et fald på ca. 25 % set over en periode på 10 år.

Det er samlet forvaltningens vurdering, at den tilrettelagte indsats giver de ønskede resultater, og det anbefales ikke at implementere "Den svenske model", men at fortsætte den nuværende strategi beskrevet i "Præsentation af Familieafdelingens strategiske, faglige og økonomiske styring af området for børn, unge og familier med særlige behov". Der vil dog kunne hentes inspiration fra modellen i forhold til udbygning af den tværfaglige dialog, blandt andet mellem lærere, pædagoger, ansatte i PPR og familieafdelingens socialrådgivere.

Et væsentligt element i Borås-modellen er et færre antal sager pr. sagsbehandler.

I dag har hver sagsbehandler i Familieafdelingen ca. 33 sager. Såfremt dette tal skal nedbringes til 25 sager vil det indebære ansættelse af yderligere 7 sagsbehandlere svarende til en udgift på 3,2 millioner kr.

Det nuværende sagstal i Frederiksberg Kommune (33 sager pr. sagsbehandler) er afstemt i forhold til Familieafdelingens socialfaglige praksis som beskrevet oven for.

Økonomi

Muligheden for at opnå støtte af satspuljemidlerne falder i to faser. Først skal der søges om et rådgivningsforløb med Socialtilstyrelsen til udarbejdelse af en Udviklingsplan. Herefter kan

der på baggrund af Udviklingsplanen søges om satspuljemidler til de investeringer der skal foretages for at gennemføre omlægningen.

I første fase udarbejdes således under rådgivningsforløbet en Udviklingsplan for den lokale omlægning. Der kan ikke søges om midler til gennemførelsen af et rådgivningsforløb, men selve rådgivningen fra Socialstyrelsen under forløbet vil være omkostningsfrit for Frederiksborg Kommune. Det forventes, at kommunerne selv finansierer ressourceforbruget ved rådgivningsforløbet omkring udarbejdelsen af udviklingsplanen. Udviklingsplanen giver grundlag for at kunne beregne de økonomiske konsekvenser af en investering i implementeringen af Sveriges-modellen. Sveriges-modellen er en investeringsmodel, der over en årrække vil give faglige og økonomiske gevinster på området udsatte børn og unge. I forbindelse med udarbejdelsen af Udviklingsplanen må der afsættes midler til projektledelse med 0,65 mill. kr. der kan finansieres af driftsbudgettet for udsatte børn og unge.

I anden fase kan der på baggrund af Udviklingsplanen søges om satspuljemidler til de investeringer der skal foretages for at gennemføre omlægningen. Frederiksberg Kommune vil kunne søge om midler fra ansøgningspuljen til gennemførelse af de konkrete projekter i udviklingsplanen i 2017 eller 2018. I forhold til at ansøge om puljemidler, til direkte omlægning af indsatsen stilles der krav om 50% kommunal medfinansiering på baggrund af en politisk beslutning. Der vil blive forelagt specifik sag herom.

Som anført i den tidligere indstilling har hver socialrådgiver, der arbejder med udsatte børn, unge og deres familier i Familieafdelingen i dag ca. 33 sager. Hvis Sveriges-modellens principper skal implementeres til fulde i sagsbehandlingen med et gennemsnitligt sagsantal på 25 pr. sagsbehandler vil det forudsætte, at der ansættes 7 sagsbehandlere til en samlet lønsum på 3,4 mill. kr. Derudover vil det være forventeligt, at et rådgivningsforløb med Socialstyrelsen vil afdække behov for kompetenceudvikling i forhold til socialrådgivergruppen og muligvis også implementering af nye tilbud og/eller uddannelse i nye metoder i foranstaltningstviften/indsatstrappen.

Finansiering af disse udgifter vil der skulle tages stilling til i sammenhæng med endelig stillingtagen til modellen implementering - og såfremt dette beslattes, vil forvaltningen i sagen forelægge en samlet finansieringsmodel med en vurdering af udgiftsbehov og finansieringsmuligheder. Der ses på nuværende tidspunkt således ikke behov for særskilt bevilling, idet udgifter til projektudvikling, 0,65 mio. kr. , vil kunne afholdes inden for områdets driftsbudgetramme.

Historik

Børne- og Ungeområdet indstillede i mødet den 29. februar 2016 til Børneudvalget, at:

1. at den nuværende praksis for sagsbehandling i børnesager fastholdes som beskrevet i "Præsentation af Familieafdelingens strategiske, faglige og økonomiske styring af området for børn, unge og familier med særlige behov",

2. at Sveriges-modellen under hensyn til de lokale forudsætninger på Frederiksberg ikke indføres som generel model på det specialiserede børneområde, men
3. der hentes inspiration fra "Sveriges-modellen", hvor dette kan kvalificere indsatsen, herunder særligt i forhold til den tværfaglige dialog

Udvalget udsatte sagen efter drøftelse. Udvalget ønskede sagen suppleret med oplysninger om økonomi samt mulighederne for at søge satspuljemidler.

Frederiksberg Kommunes indsatstrappe

Pkt. 89 Pulje til mere pædagogisk personale i dagtilbud

Resume

Frederiksberg Kommune har i 2015 og 2016 modtaget statslige puljemidler til mere pædagogisk personale i dagtilbud. Fra 2017 overgår puljen til bloktilskuddet med en reduceret økonomi for Frederiksberg Kommunes vedkommende. Der er ikke taget stilling til ressourcetildelingen i budget 2017 og frem.

Beslutning

Børneudvalget indstiller, at orienteringen om puljemidlerne tages til efterretning, idet stillingtagen til en uændret ressourcetildeling oversendes til budgetdrøftelserne for budget 2017.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

at orienteringen om puljemidlerne tages til efterretning, idet stillingtagen til en uændret ressourcetildeling oversendes til budgetdrøftelserne for budget 2017.

Sagsfremstilling

Med finansloven for 2015 blev der afsat 250 mio. kr. årligt i 2015 og 2016 til mere pædagogisk personale på dagtilbudsområdet. Midlerne er i 2015 og 2016 blevet udmøntet gennem en ansøgningspulje, som på nuværende tidspunkt er fordelt for begge år. Det er i økonomiaftalen for 2017 aftalt, at puljen overgår til bloktilskuddet, hvilket betyder mindre administration og ingen dokumentationskrav for, hvordan midlerne anvendes.

Frederiksberg Kommune har modtaget 5,42 mio. kr. i 2015 og 5,44 mio. kr. i 2016 fra puljen til mere pædagogisk personale i dagtilbud. Derudover er der i relation til puljemidlerne opkrævet forældrebetaling jævnfør Kommunalbestyrelsens beslutning den 23. februar 2015 sag nr. 38. I alt har institutionerne fået bevilget 5,9 mio. kr. i 2015 og 6,8 mio. kr. i 2016, inklusiv forældrebetaling. Pengene er blevet fordelt til de kommunale og selvejende institutioner på baggrund af normerede pladser i de enkelte institutioner.

Det er en forudsætning, at midlerne anvendes til mere pædagogisk personale i både daginstitutioner og i dagplejen. I Frederiksberg Kommune er det besluttet at anvende midlerne med en prioritering af ansættelse af pædagoger med 60 pct. af midlerne og ansættelse af medhjælpere med 40 pct. af midlerne. Institutionerne i Frederiksberg Kommune har i 2015 samlet fået midler til at ansætte 9,5 flere pædagoger og 6,4 flere pædagogmedhjælpere. I 2016 er der samlet midler til at ansætte 10,8 flere pædagoger og 7,2 flere pædagogmedhjælpere.

Puljens midler er i 2015 og 2016 fordelt til kommunerne efter andelen af 0-5 årige. Når puljen fra 2017 overgår til at blive fordelt over bloktilskuddet ændres fordelingen til den almindelige bloktilskudsnøgle. For Frederiksberg Kommune betyder det, at de midler kommunen får til flere pædagoger i dagtilbud falder fra 5,44 mio. kr. til 4,26 mio. kr. Dvs. 1,18 mio. kr. mindre end i 2016.

Under den forudsætning, at bloktilskuddet udgør 4,26 mio. kr., som indarbejdes som teknisk korrektion i oplæg til Budget 2017, skal der tages stilling til, hvorvidt der skal afsættes yderligere 1,18 mio. kr. i 2017 og frem, således at der fremadrettet sker en uændret ressourcefordeling.

Økonomi

Stillingtagen til ressourcefordeling til pædagogisk personale på dagtilbudsområdet incl. 1,18 mio. kr. (som fra 2017 vil være manko) vil kunne ske i forbindelse med budgetlægningen for 2017.

Pkt. 90 Standarder og procedurer for uledsagede flygtningebørn

Resume

Frederiksberg Kommune er lovgivningsmæssigt forpligtet til at gennemføre en børnefaglig undersøgelse i forbindelse modtagelse af uledsagede flygtninge børn jf. Lov om Social Service.

Beslutning

Børneudvalget tog redegørelsen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller at redegørelse tages til efterretning

Sagsfremstilling

I forlængelse af Børneudvalgets møde den 30. maj om pladsantallet på Allégårdens Ungdomspension anmodede udvalget om en redegørelse vedr. standarder og procedurer i forbindelse med modtagelsen og integrationen af uledsagede

flygtningebørn.

Frederiksberg Kommune har tilrettelægt sine standarder og procedurer i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets vejledning om "Den gode modtagelse af uledsagede mindreårige i kommunerne" samt Lov om Social Service.

En uledsaget mindreårig defineres udlænderetsligt som en udlænding under 18 år, der indrejser i Danmark uden ledsagelse af sine forældre eller andre myndige personer som er trådt i forældrenes sted.

Når det antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af manglede forsørgere og omsorgspersoner, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold jf. Lov om Social Service.

- § 50 Børnefaglig undersøgelse - Den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at Kommunalbestyrelsen har modtaget den uledsagede mindreårig. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal Kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen. Kommunalbestyrelsen skal som led i sin børnefaglige undersøgelse inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges forhold. Dette vil normalt ske ved inddragelse af sundhedsplejersker, læge, forældre, pædagoger, psykologer, lærere, forældre eller andre der har en viden om barnet/den unge. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til grundlaget for at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, og beskrive hvilken art disse bør være. Det skal tydeligt fremgå, hvordan barnet eller den unge stiller sig til disse foranstaltninger.
- § 140 Handleplan – På baggrund af § 50 undersøgelsens vurderinger af den unges ressourcer og problemer, skal der udarbejdes en handleplan for den indsats, der skal sikre en fortsat udvikling for den unge. Der følges op på handleplanen efter 3 måneder og derefter hver 6. måned. Indsatsen/foranstaltningen justeres løbende i et udviklingsperspektiv.
- § 76 Efterværn – Seneste 6 måneder før den unge fylder 18 år skal der tages stilling til, om den unge er omfattet af reglerne om efterværn

Frederiksberg Kommune anvender Integrated Children System (ICS) som socialfaglig metode og analyseramme i udførelsen af sin myndighedsvirksomhed. ICS er i dag en respekteret

undersøgelsesmetode og analyse ramme og anvendes i ca. 90 af landets kommuner. Der anvendes standardiserede undersøgelseskemaer, handleplaner mv. , der hele tiden ajourføres så de overholder gældende lovgivning.

Formålet med ICS er at sikre en systematisk og helhedsorienteret undersøgelse og indsats overfor børn og unge, der har behov for hjælp.

Udover helhedssynet på barnets eller den unges velfærd er ICS karakteriseret ved 3 centrale principper:

1. Ressourceorienteret tilgang i arbejdet med børn og unge.
2. Inddragelse af barnets eller den unges synspunkter som en central del af indsatsen
3. Dialogen med forældre og netværk.

De uledsagede børn og unge er ved ankomsten til Frederiksberg Kommune "ukendt" for alle myndigheder, hvorfor der ikke som i andre undersøgelsessager kan indhentes oplysninger fra samarbejdspartnere og forældre, hvorfor undersøgelsen ofte tager længere tid.

De uledsagede flygtninge unge som Frederiksberg Kommune modtager er i forskelligt omfang påvirket eller traumatiseret efter krig, flugt og adskillelse fra deres forældre og søskende m.m.

Deres baggrund er meget forskellig og flere taler ikke andet sprog end deres modersmål ved ankomsten til Frederiksberg Kommune. De har ofte ikke opholdt sig i Danmark mere end en måned før de har fået meddelt asyl og opholdstilladelse og deres danskundskaber er derfor meget få. De har ofte intet netværk i Danmark og føler sig ofte ensomme, isolerede og usikre på fremtiden. Derudover har de stort set ingen viden om det danske samfund, hverken strukturelt eller kulturelt.

Når Frederiksberg Kommune bliver orienteret om, at der vil ankomme en ny ung uledsaget mindreårig flygtning, vil Børne- og Ungeområdet Familieafdelingen træffe beslutning om, at den unge placeres på Allégårdens Ungdomscenter med henblik på et udrednings- og observationsophold, indtil der er grundlag for at træffe afgørelse om, at den unge visiteres til et andet tilbud.

Allégården Ungdomspensions udredning- og observationskoncept er udarbejdet i overensstemmelse med principperne og fagligheden i ICS og understøtter således Familieafdelingen socialfaglige metode og analyseramme.

Udrednings- og observationsopholdet på Allégårdens Ungdomspension og deres afrapportering om den unge, udgør en væsentlig og afgørende faktor for, at Frederiksberg Kommune kan gennemføre den lovpligtige undersøgelse indenfor samtlige områder og træffe de rigtige beslutninger i forhold til at sikre en god og veltilrettelagt integrationsproces med den rette støtte jf. Lov om Social Service.

Der lægges afgørende vægt på betydningen af en grundig undersøgelse, idet et målrettet arbejde med de indledende undersøgelser tillægges en betydelig værdi for sagens senere forløb.

Undersøgelsen er derfor ikke kun en beskrivelse af kritiske punkter og/eller problemer, men i særdeleshed også en undersøgelse af at en afklaring og kortlægning af, hvilke ressourcer den unge selv er i besiddelse af. I undersøgelsen lægges der også vægt på, at den unges egen mening kommer til udtryk gennem samtaler og observationer.

De unge vil under opholdet på Allégårdens Ungdomspension befinde sig i et struktureret miljø, hvor der blandt andet er mulighed for at observere og arbejde med den unges sociale kompetencer, bo-færdigheder, motorik, fysik, interesseområder, adfærd, skole- og uddannelsesmæssiges behov, integration, kulturelle forståelse og meget mere.

Allégårdens Ungdomspensions udredningsrapport udarbejdes typisk indenfor en periode på 3 til 6 måneder afhængig af en individuel vurdering af hvad der skal undersøges. Den individuelle vurdering foretages af Familieafdelingen i et tæt samarbejde med Allégårdens Ungdomspensions afdelings medarbejdere.

De mangeartede pædagogiske og kulturelle opgaver der skal varetages i forhold til at introducere og præsentere de unge til det danske samfunds muligheder og tilbud, herunder at gøre dem bekendt og fortrolig med normer og regler, der har betydning for at de kan begå sig – giver et godt udgangspunkt for at kunne observere, vurdere og beskrive den konkrete unges ressourcer og udfordringer samt behov for fremadrettet udviklingsstøtte.

Socialtilsyn Syd vurderer som en del at deres tilsyn med Frederiksberg Kommunes selvejende døgninstitutioner institutionernes tilrettelæggelse af deres indsats på en skala fra 1 til 5 hvor 5 er den højeste scalering.

Tilsynets vurderinger bygger på interview med beboerne, medarbejdere, ledelse, den anbringende myndighed samt skriftligt materiale. I forhold til Allégården Ungdomspension er udredningskonceptet, opgaver, metoder, handleplaner mv. i forhold til deres opgave overfor de uledsagede ligeledes inddraget i tilsynets vurderinger.

I forhold til temarne inden for kvalitetsområdet kompetencer (medarbejdernes) scorer Allégårdens Ungdomspension samlet 5 og i forhold til temaet målgruppe, metoder og resultater er den samlede score 4,8. En vurdering som stemmer overens med Børne- og Ungeområdet, Familieafdelingens erfaringer og vurderinger med samarbejdet.

Økonomi

Ingen

[Den gode modtagelse af uledsagede mindreårige flygtninge](#)

[ICS Handbog bilag med link](#)

[Medarbejdervejledning til Allégårdens rapportskrivning](#)

[Koncept for Allégårdens udredningskoncept](#)

[3-måneders udredningsforløb](#)

[Pkt. 91 Dialogmøde med forældrebestyrelser](#)

Resume

Børneudvalget godkendte den 30. november 2015 at der holdes dialogmøde med forældrebestyrelserne onsdag den 26. oktober 2016. Dialogmødet falder imidlertid sammen med Frederiksberg Kommunes årlige personalepolitiske konference og foreslås derfor flyttet til torsdag den 27. oktober 2016. Datoen har tidligere været reserveret til Undervisningsudvalgets møde med skoleledelser og skolebestyrelser.

Beslutning

Børneudvalget indstiller, at dialogmødet mellem Børneudvalget og forældrebestyrelser flyttes fra onsdag den 26. oktober til torsdag den 27. oktober 2016.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at dialogmødet mellem Børneudvalget og forældrebestyrelser flyttes fra onsdag den 26. oktober til torsdag den 27. oktober 2016.

Sagsfremstilling

Børneudvalget tiltrådte den 30. november 2015, at der holdes dialogmøde mellem udvalget og forældrebestyrelserne. Det er efterfølgende besluttet, at Frederiksberg Kommunes årlige Personalepolitiske Konference holdes den pågældende dag.

For at give medlemmerne af MED-organisationen mulighed for at deltage i konferencen, hvor Frederiksberg Kommunes reviderede MED-aftale forventes præsenteret og implementeringen drøftet, foreslår forvaltningen, at dialogmødet flyttes fra onsdag den 26. oktober 2016 til torsdag den 27. oktober 2016, hvor Multisalen er ledig, efter at dialogmødet med Undervisningsudvalget er flyttet.

Prioriteringerne i budget 2017, som Kommunalbestyrelsen forventes at vedtage ved 2. behandlingen den 10. oktober 2016 fylder typisk meget på efterårets dialogmøde.

Det kan oplyses at Undervisningsudvalget holder dialogmøde med skoleledelser og skolebestyrelser tirsdag den 25. oktober 2016.

Økonomi

Ingen

Pkt. 92 Rammeaftale 2017 og central udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser i kommuner og region

Resume

Rammeaftale 2017 for det specialiserede socialområde og specialundervisning består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale, som skal godkendes af kommunalbestyrelserne i hver kommune og af Region Hovedstaden. Sagen forelægges med henblik på godkendelse af rammeaftalen. Endvidere forelægges afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser med henblik på godkendelse.

Beslutning

Børneudvalget indstiller:

- at rammeaftale 2017 godkendes
- at afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser godkendes
- at rammeaftale 2017 og afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser sendes til orientering i Handicaprådet

Indstilling

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og Børne- og Ungeområdet indstiller:

- at rammeaftale 2017 godkendes
- at afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser godkendes
- at rammeaftale 2017 og afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser sendes til orientering i Handicaprådet

Sagsfremstilling

Baggrund

Kommunerne har ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisning, herunder ansvaret for udarbejdelse af en årlig rammeaftale for det specialiserede social- og undervisningsområde, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Rammeaftale 2017 omfatter både det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Endvidere fremlægges hovedstadsregionens afrapportering på Socialstyrelsens centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser. Socialstyrelsens centrale udmeldinger er en del af den nationale koordinationsstruktur, der skal sikre, at der eksisterer det rette udbud af tilbud og vidensmiljøer til borgere, der har meget sjældne funktionsevnenedsættelser, særligt komplekse sociale problemer eller andre komplekse behov.

KKR Hovedstaden har på møde den 22. juni 2016 anbefalet, at kommunerne og Region Hovedstaden godkender Rammeaftale 2017 samt hovedstadsregionens afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser.

Rammeaftale 2017

I Rammeaftale 2017 arbejdes der i retning af flerårige perspektiver i de udviklingsprojekter, fokusområder – og fremadrettet de fælles målsætninger – der besluttet for området.

Rammeaftalen fokuserer på de konkrete aftaler, der er indgået for 2017 om styring og udvikling af det tværgående specialiserede social- og undervisningsområde.

Rammeaftale 2017, herunder Udviklingsstrategi og Styringsaftale, er vedlagt som bilag 1. Alle bilagene til Rammeaftale 2017 kan findes i særskilte dokumenter på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk, heri findes uddybende beskrivelser af bevægelser, kapacitet, belægning, principper m.v.

Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2017

Udviklingsstrategi i Rammeaftale 2017 omfatter aftaler for, hvordan udviklingen af det specialiserede social- og undervisningsområde kan understøttes fagligt og kapacitetsmæssigt.

Generelt oplever kommunerne, at der er sammenhæng mellem kommunernes behov og de højt specialiserede tilbuds udbud af pladser og ydelser inden for alle målgrupper. Der vurderes derfor ikke på nuværende tidspunkt at være behov for at indgå tværkommunale aftaler og/eller aftaler mellem kommunerne og Region Hovedstaden om konkrete reguleringer af tilbud eller pladser.

Udviklingsstrategien omfatter desuden aftaler om behandling af særlige temaer og fokusområder på tværs af kommunerne og regionen.

Som særligt tema har KKR Hovedstaden i 2017 valgt: Implementering af fælles målsætninger for det tværgående specialiserede socialområde.

Temaet ligger i forlængelse af det særlige tema for 2016: Udarbejdelse af fælles målsætninger for det tværgående specialiserede socialområde i hovedstadsregionen.

Arbejdet med at formulere fælles målsætninger pågår i 2016 og har til formål at understøtte det tværgående samarbejde omkring det specialiserede socialområde. Der er særligt fokus på målgrupper med svære og komplekse vanskeligheder, som kræver et tværgående samarbejde mellem kommunerne og regionen for at sikre bæredygtige tilbud. Klare fælles målsætninger skal bidrage til at skabe en ramme for det tværgående samarbejde, hvor det fælles fokus er at sikre en fortsat høj kvalitet til samme penge, faglig udvikling samt virksomme metoder og effekt i tilbuddene.

I 2017 vil der være fokus på at få implementeret de fælles målsætninger i de 29 kommuner og Region Hovedstaden, herunder initiativer, der er relevante at igangsætte på baggrund af de fælles målsætninger.

I Udviklingsstrategien er desuden valgt følgende fokusområde: Specialiseret socialpædagogisk støtte og bistand samt kommunernes erfaringer med at omsætte Voksenudredningsmetoden til praksis.

Fokusområdet udspringer af de bevægelser, der har præget området de seneste år, og understøtter kommunernes arbejde med at tilbyde indsatser for borgerne i eget hjem, hvor der opleves større effekt ved indsatserne. Fokusområdet vil være genstand for vidensdelingsaktiviteter i 2017.

I forbindelse med indberetningen til rammeaftalen har Frederiksberg Kommune vurderet, at der generelt opleves en passende sammenhæng mellem kommunens behov for og udbuddet af højt specialiserede tilbud til de enkelte målgrupper.

Det udvalgte tema og fokusområde i udviklingsstrategien er godt i tråd med udviklingen af det specialiserede socialområde i Frederiksberg Kommune. Der er også i Frederiksberg Kommune fokus på tidlige indsatser med udvidet specialiseret støtte i borgerens egen bolig frem for i botilbud. Frederiksberg Kommune arbejder med progressionsmålinger på det specialiserede socialområde for voksne med fokus på effekten af indsatserne. Udgangspunktet er Voksenudredningsmetoden og det dertilhørende effekt/progressionsmålingsværktøj Faglige Kvalitetsoplysninger, der er implementeret i Frederiksberg Kommune fra 2010 og frem til 2015. Der arbejdes videre på at styrke ledelsesinformation og den faglige og økonomiske styring ud fra dette samt at styrke den videre udvikling af det faglige arbejde i udførerledet. Vidensdelingsaktiviteter på tværs af kommuner vil derfor kunne være med til at kvalificere denne indsats.

Styringsaftale i Rammeaftale 2017

Styringsaftalen i Rammeaftale 2017 er et redskab til at understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen. Styringsaftalen 2017 omfatter:

- Aftale om udviklingen i udgifter per dag i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområde for perioden 2014-2018, som blev indgået på møde i KKR Hovedstaden den 20. april 2016. Aftalen indebærer, at taksterne til og med 2018 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen minus 2 procent i forhold til pris- og lønniveauet i 2014. Desuden arbejdes henimod seks procent som et gennemsnitligt mål for de direkte omkostninger (overheadprocent) for kommunerne under ét ved udgangen af 2017.
- Aftaler, takstmodel og procedurer, som skal understøtte samarbejde og dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om de konkrete forløb ved køb og salg af pladser.

Ændringer i lovgivning og praksis giver anledning til enkelte nye elementer i Styringsaftale i Rammeaftale 2017, som har betydning for takstberegningen for 2017:

- Ny procedure for fastsættelse og opkrævning af beboeres egenbetaling i tilbud
- Ny mulighed for at anvende abonnementsordninger
- Specifikation af de tilbudstyper, der er omfattet af takstmodellen i Styringsaftalen.

Det er forvaltningens vurdering, at styringsaftalen, i forlængelse af foregående styringsaftaler, imødekommer behovene for en fælleskommunal koordinering og håndtering af de styringsmæssige udfordringer ved køb og salg af pladser på det specialiserede socialområde.

Styringsaftalen ligger ligeledes i tråd med Frederiksberg Kommunes masterplan for det specialiserede socialområde for voksne, der omfatter såvel modernisering og udbygning, som økonomiske og faglige styringsinitiativer og den flerårige strategi om en strammere styring af udgiftsvæksten på det specialiserede socialområde, herunder effektiviseringstiltag i forhold til tilbud til voksne. For så vidt angår målsætningen om reduktion i taksterne, er dette allerede indarbejdet i taksterne for Frederiksberg Kommunes tilbud på det specialiserede socialområde og indgår således som en del af forudsætningen indlagt i budget 2017. Ligeledes arbejdes der henimod en overheadprocent på seks procent. I forbindelse med godkendelse af rammeaftalen for 2016 blev det godkendt, at Frederiksberg Kommune tilpasser sig den aftalte reduktion af overheadprocenten i styringsaftale 2016 gennem en reduktion på 0,5 procent i 2016 og 0,5 procent i 2017 (Kommunalbestyrelsen 31. august 2015, sag 202).

Central Udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser

Som led i den Nationale Koordinationsstruktur udsendte Socialstyrelsen i november 2015 en central udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser. Afrapporteringen på den centrale udmelding sker samlet for kommunerne i hver region i forbindelse med fastsættelsen af Rammeaftale 2017.

Hovedstadsregionens afrapportering konkluderer, at kommunerne og Region Hovedstaden gennemgående oplever overensstemmelse mellem udbuddet af højt specialiserede

indsatser/tilbud til målgruppen og kommunernes behov herfor. Der er således ikke behov for tiltag for at sikre højt specialiserede pladser eller tilbud til målgruppen.

Afrapporteringen peger dog på udfordringer i forhold til at sikre gode overgange og sammenhængende forløb mellem den regionale psykiatri og de kommunale rehabiliterende indsatser på det sociale område. KKR Hovedstadens Embedsmandsudvalg for Socialområdet og Specialundervisning har derfor igangsat etableringen af et tværregionalt netværk, der skal bidrage til at skabe bedre sammenhæng mellem de regionale og kommunale indsatser og dermed mere effektive forløb.

Hovedstadsregionens afrapportering på Socialstyrelsens centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser er vedlagt som bilag 2.

Forvaltningen vurderer, at afrapporteringen i sin helhed giver et dækkende billede af indsatsen for borgere med svære spiseforstyrrelser i Region Hovedstaden, og at der generelt er sammenhæng mellem behovet og udbud af højt specialiseret social rehabiliteringsindsats på området. Det er endvidere vurderingen, at et tværregionalt netværk kan bidrage til bedre koordinering og sammenhæng mellem regionale og kommunale indsatser.

Forvaltningen anbefaler, at Rammeaftale 2017 og at afrapportering på den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser godkendes, samt at de begge sendes til orientering i Handicaprådet.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

[Bilag 1 Hovedstadsregionens Rammeaftale 2017](#)

[Bilag 2 Hovedstadsregionens afrapportering svære spiseforstyrrelser](#)

[Pkt. 93 Høringssvar vedr. handicappolitikens handleplan 2017](#)

Resume

Frederiksberg Kommunes handicappolitik 2015-2018 udmøntes årligt i en konkret handleplan. Med denne sag forelægges Handicaprådets høringssvar på handleplan 2017.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

- at høringssvar fra Handicaprådet tages til orientering

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes handicappolitik udmøntes årligt i en handleplan. Handleplanen har til formål at samle prioriteringen og omstillingen af den eksisterende indsats på handicapområdet og at sikre sammenhæng og koordination i indsatserne.

De enkelte initiativer i handleplanen er forankret i de relevante udvalg, således at de enkelte udvalg får forelagt initiativer på eget område og mulighed for at vurdere forslag til nye indsatser i forhold til omlægning af eksisterende indsatser og tilbud.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (sag 40), By- og Miljøudvalget (sag 185), Børneudvalget (sag 76), Kultur- og Fritidsudvalget (sag 111), Socialudvalget (sag 47) og Sundheds- og Omsorgsudvalget (sag 51) behandlede den 30. maj forslag til Handicappolitikens handleplan 2017, og det blev besluttet at sende forslag til handleplan i høring i Handicaprådet.

Børneudvalget godkendte på mødet den 30. maj forslag til indsats i handicappolitikens handleplan 2017 for Børneudvalgets ansvarsområde, indsats 3, 4 og 17. Forslag til handicappolitikens handleplan 2017 er vedlagt som bilag.

Handicaprådets høringssvar

Brugerrepræsentanterne fra Handicaprådet har afgivet høringssvar den 14. juni 2016. Høringssvaret er vedlagt som bilag.

Handicaprådet blev i høringen bedt om særligt at fokusere på: (1) relevansen og indholdet af handleplanens enkelte initiativer og (2) om der er udfordringer i forhold til opnåelsen af politikens målsætninger, som ikke er adresseret med initiativerne i det nuværende forslag til handleplan.

Handicaprådet fremhæver i deres høringssvar, at der i marts måned 2016 blev afholdt en workshop med brugerrepræsentanter fra Handicaprådet, og at handleplanen for handicappolitikken for 2017 er en relevant opfølgning, tværsektorielt på denne workshop.

Ligeledes fremhæves, at brugerrepræsentanterne er af den opfattelse, at handleplanens enkelte initiativer er meget relevante. Handicaprådet finder, at udfordringer i forhold til at nå politikkenes målsætninger er muligt at løse løbende og i tæt samarbejde med Frederiksberg Kommunes forskellige fora.

Handicaprådets brugerrepræsentanter fremhæver i høringssvaret endvidere, at det er en stor opgave at følge de enkelte tiltag fra handleplanerne for 2016, hvorfor de meget gerne sammen med forvaltningen ønsker at blive orienteret om implementeringen af de forskellige områder. Forvaltningen vil sørge for, at Handicaprådet på møde i september 2016 forelægges status på indsatser i handleplan 2016. Endvidere vil endelig status på indsatserne i handleplan 2016 indgå i udarbejdelsen af handleplaner for 2018.

Det er forvaltningens vurdering, at Handicaprådets høringssvar ikke giver konkret anledning til at justere indsatserne i handleplanen.

Videre proces

Efter behandling af Handicaprådets høringssvar i de relevante udvalg og godkendelse af de enkelte udvalgs indsatser i handleplanen, vil den samlede handleplan blive forelagt Socialudvalget til godkendelse på udvalgsmøde den 7. november 2016.

Primo 2016 vil der blive igangsat en evaluering af indsatser i handleplan 2016 mhp. input til handleplan 2018. Herefter igangsættes udarbejdelse af handleplaner for 2018. Evaluering af indsatser i handleplan 2017, vil indgå i handleplan for 2019.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser. De enkelte indsatser forudsættes finansieret inden for rammen i budget 2016 med overslagsår.

[Bilag 1 Forslag til handleplan for handicappolitikken 2017](#)

[Bilag 2 Høringssvar fra Handicaprådet om Handicappolitikkens handleplan 2017](#)

[Pkt. 94 Forøgelse af projekteringsbevilling til Helhedsplanen Solbjerg Have](#)

Resume

Solbjerg Have er en bebyggelse på Frederiksberg, som består af 6 ejerlejligheder, hvoraf Frederiksberg Kommune ejer 3. Frederiksberg Kommune medfinansierer derfor den

Helhedsplan som KAB har udarbejdet for bebyggelsen. I nærværende sag søges en udvidelse af projekteringsbevillingen på baggrund af KAB's nyeste udgiftsskøn.

Beslutning

Børneudvalget indstiller,

at der afsættes yderligere projekteringsbevilling til Frederiksberg Kommunes andel af helhedsplanen på 0,860 mio. kr. på Børneudvalget finansieret af de til projektet afsatte rådighedsbeløb.

Indstilling

By- og Miljøområdet indstiller til Børneudvalget, Socialudvalget samt Sundheds- og Omsorgsudvalget,

at der afsættes yderligere projekteringsbevilling til Frederiksberg Kommunes andel af helhedsplanen på i alt 4,121 mio. kr. fordelt med 3,100 mio. kr. på Socialudvalget, 0,162 mio. kr. på Sundheds- og Omsorgsudvalget samt 0,860 mio. kr. på Børneudvalget. Bevillingerne finansieres af de til projektet afsatte rådighedsbeløb.

Sagsfremstilling

Solbjerg Have er en bebyggelse på Frederiksberg, som oprindeligt bestod af 5 ejerlejligheder, som dels ejes af Frederiksberg Kommune, dels er almene boligafdelinger under FFB. I forhold til den generelle vedligeholdelsesstandard af Solbjerg Have vurderer KAB, at det er nødvendigt med en omfattende renovering af bebyggelsen og har derfor udarbejdet en helhedsplan for området. Gennemførelse af helhedsplanen forudsætter støtte fra kommunen som støttemyndighed i form af et kapitaldepot, men kommunen skal ikke deltage med ydelsesstøtte el.lign.

Frederiksberg Kommune gav positivt tilsagn om involvering i projektet i forbindelse med vedtagelse af budget for 2014. Forud tog Magistraten på mødet den 10. juni 2013 orientering om helhedsplanen for Solbjerg Have til efterretning. Der er tillige godkendt skema A for den del af Solbjerg Have, som er almene boliger.

Solbjerg Have bestod oprindeligt af følgende fem ejerlejligheder:

- 1) Den almene boligafdeling Solbjerg Have med 289 familieboliger (FFB).
- 2) Socialt tilbud og pensionistboliger, henholdsvis 34 og 45 lejligheder (bl.a. de tidligere beskyttede boliger på Lauritz Sørensens Vej) (Frederiksberg Kommune).
- 3) Almene plejeboliger med tilhørende servicearealer (Plejecenter DAMC) (Frederiksberg Kommune).

4) Daginstitutioner (Midgården og Børnehuset Solbjerg Have) (Frederiksberg Kommune).

5) Almen boligafdeling, "Boliger for yngre handicappede" (Græsplænen) (FFB).

Ejerlejlighed nr. 2, 3 og 4 ejes således af Frederiksberg Kommune. Kommunens ejerlejligheder i området ligger som integrerede dele af bygningerne.

Helhedsplanen skal bl.a. omfatte betonrenovering, facaderenovering, udskiftning af afløbsinstallationer, brugsvandsinstallationer og muligvis fornyelse af belysning på fællesarealer mv. Som følge af beliggenheden af kommunens bygninger og lokaler, er det nødvendigt, at kommunen deltager i helhedsplanen for de renoveringsarbejder, som vedrører facader og fælles installationer, herunder kloakrenoveringer.

Gennemførelse af helhedsplanen vil betyde, at kommunen skal betale den andel af renoveringsomkostningerne, som efter fordelingsnøglen pålignes kommunens ejerlejligheder. Der blev således i Budget 2014 og overslagsår afsat budget til renovering af kommunens andel af Solbjerg Have.

Primo 2016 er ejerlejlighed 3 opdelt i to ejerlejligheder, således at Frederiksberg Kommune nu ejer 34 lejligheder i stueetagen, mens de 45 lejligheder på 2. sal er solgt til FFB (salget er betinget, da det i øjeblikket er i tilbud hos beboerne) jf. sag 24 på KB den 25. januar 2015.

Gennemførelse af helhedsplanen

Det oprindelige skøn for den samlede helhedsplan var ca. 400 mio. kr., men idet beboerne i ejerlejlighed 1 ikke ønskede at betale for så omfattende arbejder, udarbejdede KAB en reduceret plan i 2014, med et samlet skøn på 254 mio. kr. Dette skøn indgår i de tre anlægsskemaer i Budget 2016 på henholdsvis Børneudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget. Den kommunale udgift er i alt budgetlagt med 16,9 mio. kr. i perioden 2015-2018.

Der er imidlertid allerede i forbindelse med budgetvedtagelsen i 2015 afsat en for-projekteringsbevilling på i alt 500 t.kr. Bevillingerne er givet på Sundheds- og Omsorgsudvalget og Børneudvalget, da det på daværende tidspunkt var forventet, at hele ejerlejlighed 2 skulle sælges til FFB.

Bevillingerne, de afsatte rådighedsbeløb til projektet samt forbruget pr. 1. april 2016, er vist i nedenstående tabel:

Helhedsplanen Solbjerg Have, i 1.000 kr.:

Udvalg	Ejerlejlighed	Afsat budget	Bevilling	Forbrug
SU	2, stuen	8.220	-	-
SOU	3	1.964	50	-
BU	4	6.674	450	235
I alt		16.858	500	235

Arkitema projekterer helhedsplanen for KAB. Projekteringen blev igangsat i 2015. Projektering, licitationsproces og gennemførelse af pilotprojekt forventes afsluttet i 1. kvartal 2017, hvorefter byggeriet gennemføres frem til april 2019.

De nyeste skøn fra KAB viser, at udgifterne i projekteringsfasen skønnes til 38,6 mio. kr. Udgifterne vedrører rådgivning (projektering), diverse undersøgelser, pilotprojekter samt KABs omkostninger. Frederiksberg Kommunes andel af projekteringsudgifter mv. er 4,6 mio. kr. fordelt med henholdsvis 3,1 mio. kr. på Socialudvalget, 1,3 mio. kr. på Børneudvalget og 0,2 mio. kr. på Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Økonomi

Som beskrevet ovenfor har KAB udarbejdet et skøn over det samlede budgetbehov til projektering, forundersøgelser mv. Skønnet er i alt 4,6 mio. kr. for de ejerlejligheder Frederiksberg Kommune ejer.

Der er ved vedtagelsen af Budget 2015 afsat for-projekteringsbevilling til Helhedsplanen Solbjerg Have på henholdsvis Sundheds- og Omsorgsudvalget samt Børneudvalget på i alt 0,5 mio. kr.

Helhedsplanen Solbjerg Have, i 1.000 kr.:

Udvalg	Afsat budget	Afsat bevilling	Skøn over projektering mv.	Ny bevilling
SU	8.220	-	3.100	3.100
SOU	1.964	50	212	162
BU	6.674	450	1.310	860
I alt	16.858	500	4.621	4.121

Der er derfor behov for at udvide bevillingerne til projektering mv. med henholdsvis 3,1 mio. kr. på Socialudvalget (ejerlejlighed 2: stuen), 0,2 mio. kr. på Sundheds- og Omsorgsudvalget (E3: Plejeboligerne DAMC, servicearealer) samt med 0,9 mio. kr. på Børneudvalget (E4: Daginstitutionerne Børnehuset Solbjerg Have og Planeten). Bevillingerne finansieres af de på udvalgene afsatte rådighedsbeløb.

Fordelingen af udgifter på budgetår indarbejdes i 2. forventet regnskab samt i Budget 2017.

Sideløbende med projekteringen pågår en kvalificering af det samlede budget for helhedsplanen samt af fordelingsnøglerne mellem ejerlejlighederne. Det forventes derfor, at udvalgenes budgetter til projektet vil blive korrigeret i forbindelse med Budget 2017.

Der vil blive forelagt bevillingssag for det samlede projekt, når licitationsresultatet er kendt. KAB skønner for nuværende, at licitationen er afsluttet ultimo 2016.

[Bevillingsskema \(SU\)](#)

[Bevillingsskema \(BU\)](#)

[Bevillingsskema \(SOU\)](#)

[Pkt. 95 Sager forelagt Børn og Unge-udvalget den 22. juni, 30. juni og 7. juli 2016](#)

- [DEL](#)
- [UDSKRIV](#)
- [ABONNÉR](#)

Footer DA

Genveje

- [Kommunen](#)
- [Presserum](#)
- [Læs højt](#)
- [Ledige stillinger](#)
- [In English](#)

Frederiksberg Kommune

Frederiksberg Rådhus
Smallegade 1
2000 Frederiksberg

[Til kontaktsiden](#) CVR 11259979

Borgerservice

Kontakt

Frederiksberg Rådhus 1. sal
Smallegade 1
2000 Frederiksberg

[Send sikker Digital Post til Borgerservice for borgere](#)

[Send sikker Digital Post til Borgerservice for virksomheder](#)

Telefonisk henvendelse

Mandag – torsdag kl. 8–16
Fredag kl. 9–13

Personlig henvendelse

Mandag og torsdag kl. 9–17
Tirsdag, onsdag og fredag kl. 9–13
Lørdag, søn- og helligdage lukket

Telefon: 38 21 21 21

Cookies

Feedback
Feedback